

**BULETINI PERIODIK I
PRAKTIKËS GJYQËSORE
PERIODIČNI BILTEN
SUDSKE PRAKSE**

REPUBLIKA E KOSOVËS – REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT**

**PRILL - QERSHOR
APRIL - JUN**

2022

II

Buletini periodik i praktikës gjyqësore të Gjykatës Kushtetuese
(Prill – Qershor 2022)

Buletini periodik i praktikës gjyqësore të Gjykatës Kushtetuese përmban përmbledhjen e aktgjykimeve dhe aktvendimeve me rëndësi dhe interes të veçantë, të cilat janë publikuar nga Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata) gjatë periudhës së fundit tre (3) mujore.

Me qëllimin për ta bërë sa më të qartë për lexuesit natyrën e vendimeve të Gjykatës Kushtetuese, aktgjykimet dhe aktvendimet janë klasifikuar sipas pretendimeve të bazuara në nenet specifike të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta).

Buletini periodik i praktikës gjyqësore është një dokument që publikohet në baza periodike dhe është përgatitur nga Sekretaria e Gjykatës vetëm për çështje informative.

Tekstet e plota të aktgjykimeve dhe të aktvendimeve të përfshira në këtë Buletin janë publikuar në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës dhe mund t'i gjeni të publikuara edhe në ueb-faqen e Gjykatës Kushtetuese:

www.gjk-ks.org

Për të pranuar Buletinin periodik të praktikës gjyqësore në postën tuaj elektronike, ju lutemi të regjistrohemi në ueb-faqen e Gjykatës:

www.gjk-s.org/publication_category/buletini-periodik

Vërejtje: Kushdo që dëshiron të kopjoj, përkthejë apo shfrytëzojë për qëllime të tjera të gjitha ose një pjesë të informacioneve të përmbajtura në Buletin, duhet të kontaktojë Sekretarinë e Gjykatës Kushtetuese për udhëzime të mëtejshme.

Periodiçni bilten sudske prakse Ustavnog suda
(april – jun 2022. godine)

Periodiçni bilten sudske prakse Ustavnog suda sadrži sažetke presuda i rešenja od posebnog značaja i interesa, koje je Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) objavio u poslednja tri (3) meseca.

Kako bi se čitaocima učinila što jasnijom priroda odluka Ustavnog suda, presude i rešenja su klasifikovana prema navodima zasnovanim na određenim članovima Ustava Republike Kosovo.

Periodiçni bilten sudske prakse je dokument koji se objavljuje periodično, a Sekretarijat suda ga priprema samo u informativne svrhe.

Kompletni tekstovi presuda i rešenja sadržanih u ovom Biltenu objavljeni su u Službenom listu Republike Kosovo, a mogu se naći i na internet stranici Ustavnog suda:

www.gjk-ks.org

Da biste primali Periodiçni bilten sudske prakse na svoju adresu elektronske pošte, molimo vas registrujte se na internet stranici Suda:

www.gjk-ks.org/sr/publication_category/periodicni-bilten/

Napomena: Svako ko želi da kopira, preveđe ili za druge svrhe koristi sve ili deo informacija sadržanih u ovom Biltenu treba da kontaktira Sekretarijat Ustavnog suda za dalja uputstva.

"Perandori Justinian", nr. 44. 10 000 Prishtinë

Tel: +383 (0) 38 60 61 62

Mob: +383(0) 45 200 595; +383(0) 45 200 576

Fax: +383(0) 38 60 61 70

Email: gjkata.kushtetuese@gjk-ks.org

©Gjykata Kushtetuese 2022

Tabela e përmbajtjes / Pregled sadržaja

I - Neni 31 [E Drejta në Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]

I - Član 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

(i) Cenimi i parimit të sigurisë juridike

(i) Kršenje načela pravne sigurnosti

- Aplikimi në mënyrë jo-konsistente nga Gjykata Supreme e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata Supreme) të ligjeve të aplikueshme përkitazi me kontestet që burojnë nga marrëdhënia e punës, përkatësisht Ligjit për Marrëdhënien e Punës të vitit 1989 dhe Rregullores së UNMIK-ut nr.27/2001 për Ligjin Themelor të Punës në Kosovë (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja nr.27/2001), në vlerësimin e ligjshmërisë së ndërprerjes së marrëdhënieve të punës si rezultat ose jo i zhvillimit të procedurave disiplinore, duke rezultuar në vendime dhe qëndrime të ndryshme sa i përket të njëjtës çështje faktike e juridike, duke përfshirë vlerësimin se një jo-konsistencë e tillë reflekton “dallime të thella dhe afatgjate” në aplikimin dhe interpretimin e dispozitave të lartcekura; si dhe mospërdorimi i mekanizmave ekzistues të Gjykatës Supreme për harmonizimin e praktikës përkatëse gjyqësore, cenon parimin e sigurisë juridike dhe përbën shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm të garantuar me nenin 31 [E Drejta në Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta) dhe me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ): - *shkelje e të drejtave kushtetuese.*
- Nedosledna primena od strane Vrhovnog suda Republike Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) primenjivih zakona vezanih za sporove koji proizlaze iz radnog odnosa, odnosno Zakona o radnom odnosu od 1989. godine i Uredbe UNMIK-a br. 27/2001 o Osnovnom zakonu o radu na Kosovu (u daljem tekstu: Uredba br. 27/2001), prilikom ocene zakonitosti prekida radnog odnosa kao rezultat ili ne, vođenja disciplinskog postupka, rezultirajući u različite odluke i stavove što se tiče istog faktičnog i pravnog pitanja, uključujući ocenjivanje da jedna takva nedoslednost odražava „duboke i dugoročne razlike“ u primenjivanju i tumačenju gore navedenih odredbi; kao i nekorišćenje postojećih mehanizama Vrhovnog suda za usklađivanje relevantne sudske prakse, krši načelo pravne sigurnosti i predstavlja povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav) kao i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP): - *povreda ustavnih prava.*

KI133/20, Parashtrues: Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., kërkesë për vlerësim të kushtetutshmërisë së pikës II të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme [Rev. nr. 12/2020] të 19 shkurtit 20207

KI133/20, Podnosilac: Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., zahtev za ocenu ustavnosti tačke II Presude Vrhovnog suda [Rev. br. 12/2020] od 19. februara 2020. godine.....7

(ii) Cenimi i parimit të sigurisë juridike

(ii) Kršenje načela pravne sigurnosti

- Aplikimi në mënyrë jo-konsistente nga Gjykata Supreme, të ligjeve të aplikueshme përkitazi me kontestet që burojnë nga marrëdhënia e punës, përkatësisht Ligjit për Marrëdhënien e Punës të vitit 1989 dhe Rregullores së UNMIK-ut nr.27/2001, në vlerësimin e ligjshmërisë së ndërprerjes së marrëdhënieve të punës si rezultat ose jo i zhvillimit të procedurave disiplinore, duke rezultuar në vendime dhe qëndrime të ndryshme sa i përket të njëjtës çështje faktike e juridike, duke përfshirë vlerësimin se një jo-konsistencë e tillë reflekton “dallime të thella dhe afatgjate” në aplikimin dhe interpretimin e dispozitave në fjalë; si dhe mospërdorimi i mekanizmave ekzistues të Gjykatës Supreme për harmonizimin e kësaj praktike, cenon parimin e sigurisë juridike dhe përbën shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe me nenin 6 të KEDNJ-së: - *shkelje e të drejtave kushtetuese.*

- Nedosledna primena od strane Vrhovnog suda primenjivih zakona vezanih za sporove koji proizilaze iz radnog odnosa, odnosno Zakona o radnom odnosu od 1989. godine i Uredbe UNMIK-a br. 27/2001, za ocenu zakonitosti prekida radnog odnosa kao rezultat ili ne, vođenja disciplinskog postupka, rezultirajući u različite odluke i stavove što se tiče istog faktičnog i pravnog pitanja, uključujući ocenjivanje da jedna takva nedoslednost odražava „*duboke i dugoročne razlike*“ u primenjivanju i tumačenju gore navedenih odredbi; kao i nekorisćenje postojećih mehanizama Vrhovnog suda za usklađivanje relevantne sudske prakse, krši načelo pravne sigurnosti i predstavlja povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovano članom 31. Ustava kao i članom 6. EKLJP-a: - *povreda ustavnih prava*.

KI78/21, Parashtrues: Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., kërkesë për vlerësim të kushtetutshmërisë së pikës II të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme [Rev. Nr. 257/2019] të 2 qershorit 2020.....10

KI78/21, Podnosilac: Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., zahtev za ocenu ustavnosti tačke II Presude Vrhovnog suda [Rev. br. 257/2019] od 2. juna 2020. godine.....10

(iii) Parimi i “gjykatës së themeluar me ligj” dhe “paanshmëria e ekspertëve”

(iii) Naçelo „suda, obrazovanim na osnovu zakona“ i „nepristrasnost veštaka“

- Një gjykatë konsiderohet “*gjykatë e themeluar me ligj*”, sipas praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së dhe Gjykatës, në kuptim të kompetencës territoriale në procedurë përmbartimore, bazuar në ligjin e aplikueshëm, përveç nëse shpallet jokompetente (i) me kërkesë të palës përmes përgjigjes në prapësim; ose (ii) nëse ekziston kompetenca ekskluzive e ndonjë gjykate tjetër, vlerësim ky i cili takon gjykatës përkatëse, në mungesë së kërkesës së palës. Për më tepër, nuk ka cenim të parimit të sigurisë juridike si rezultat i mosrespektimit të vendimit të formës së prerë kur procedura përmbartimore përfundon si rezultat i tërheqjes së propozimit për përmbartim nga parashtruesi i kërkesës, sepse në raste të tilla, bazuar në ligjin e aplikueshëm, procedura gjyqësore ka përfunduar me kërkesë të palës dhe jo me vendim të formës së prerë. Për më tepër, praktika gjyqësore e Gjykatës dhe e GJEDNJ-së, nuk kërkon domosdoshmërisht që një ekspert i dëgjuar nga një “*gjykatë*” të përmbushë të njëjtat kërkesa për pavarësi dhe paanshmëri si vetë gjykata, megjithatë, mungesa e paanshmërisë nga ana e një eksperti të caktuar nga gjykata, mund në rrethana të caktuara, të rezultojë në shkelje të parimit të barazisë së armëve, parim ky i qenësishëm në kontekst të një gjykimi të drejtë dhe të paanshëm: *jo shkelje e të drejtave kushtetuese*.
- Jedan sud se smatra “*sudom, obrazovanim na osnovu zakona*”, shodno sudskoj praksi ESLJP-a i Suda, u smislu mesne nadležnosti u izvršnom postupku, na osnovu važećeg zakona, osim ako se proglasi nenadležnim (i) na zahtev strane putem odgovora na prigovor; ili (ii) ukoliko postoji ekskluzivna nadležnost, u odsustvu zahteva strane. Šta više, nema kršenja načela pravne sigurnosti kao rezultat nepoštovanja pravosnažne odluke kada se izvršni postupak završi kao rezultat povlačenja predloga za izvršenje od strane podnosioca zahteva, jer u takvim slučajevima, na osnovu primenjivog zakona, sudski postupak je završen zahtevom strane a ne pravosnažnom odlukom. Šta više, sudska praksa Suda i ESLJP-a, ne zahteva obavezno da veštak saslušan od jednog “suda” ispunjava iste zahteve za nezavisnost i nepristrasnost kao i sam sud, međutim, nedostatak nepristrasnosti veštaka koga je sud odredio, može u određenim okolnostima, rezultirati povredom načela jednakosti oružja, ključnog načela u kontekstu pravičnog i nepristrasnog suđenja: *nema povrede ustavnih prava*.

KI156/20, Parashtrues: Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit Ac.Nr.5514/18 të Gjykatës së Apelit të 13 majit 2019 dhe Aktvendimit Cml. Nr. 8/2019 të Gjykatës Supreme të 17 qershorit 2020.....14

KI156/20, Podnosilac: Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., Ocena ustavnosti Rešenja Ac.br.5514/18 Apelacionog suda od 13. maja 2019. godine kao i Rešenja Cml. br. 8/2019 Vrhovnog suda od 17. juna 2020. godine.....14

(iv) Cenimi i parimit të “paanshmërisë së një gjykate”

(iv) Krshenje načela „nepristrasnosti suda“

- Pjesëmarrja e të njëjtit gjyqtar në dy nivele të ndryshme të juridiksionit për rastin penal, dhe atë dy herë si kryesuese e kolegjit në Gjykatën e Apelit dhe së fundmi si anëtare e kolegjit në Gjykatën Supreme, cenon garancitë procedurale të paanshmërisë së një gjykate, të përcaktuara me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së: - *shkelje e të drejtave kushtetuese*.
- Učesće istog sudije na dva različita nivoa jurisdikcije u krivičnom predmetu, i to na dva navrata u svojstvu predsedavajuće veća u Apelacionom sudu i drugi put kao član veća Vrhovnog suda, krši proceduralne garancije nepristrasnosti jednog suda, propisane članom 31. Ustava, u smislu člana 6. EKLJP-a: - *povreda ustavnih prava*.

KI196/21, parashtrues, Gëzim Shtufi, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit PML nr. 310/2021, të Gjykatës Supreme të Kosovës, të 14 shtatorit 2021.....20
KI196/21, podnosilac, Gëzim Shtufi, Ocena ustavnosti Presude PML. br. 310/2021, Vrhovnog suda Kosova, od 14. septembra 2021. godine.....20

(v) E drejta për “qasje në gjykatë”

(v) Pravo na „pristup sudu“

- Refuzimi i padisë së parashtruesit të kërkesës si e jashtëafatshme, sepse i njëjti, në esencë, nuk duhej të priste vendimin e organit të shkallës së dytë por të fillonte procedurën përmes padisë bazuar në heshtjen administrative të të njëjtit, pas një dekade procedurash në të cilat padia e parashtruesit të kërkesës ishte vendosur e rivendosur në merita, nuk është proporcionale me qëllimin e ndjekur për garantimin e sigurisë juridike dhe administrimin e mirëfilltë të drejtësisë, si një ndër parimet bazë të sundimit të ligjit në një shoqëri demokratike dhe rezultojnë në cenim të së drejtës për “qasje në gjykatë”, garanci kjo e mishëruar në garancitë procedurale të përcaktuara përmes të drejtës në gjykim të drejtë dhe të paanshëm, të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së: - *shkelje e të drejtave kushtetuese*.
- Odbijanje tužbe podnosioca zahteva kao neblagovremena, jer u suštini, isti nije morao da čeka odluku drugostepenog organa nego da pokrene postupak po tužbi na osnovu administrativne ćutanja istog, nakon jedne decenije procedura u kojima tužba podnosioca zahteva bila odlučivana i ponovno odlučivana u meritumu, nije srazmerna cilju kojim se teži radi garantovanja pravne sigurnosti i pravilnog sprovođenja pravde, kao jedno od osnovnih načela vladavine prava jednog demokratskog društva i rezultira kršenjem prava na „pristup sudu“, garancija sadržana u procesnim garancijama definisanim pravom na pravično i nepristrasno suđenje, zagantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a: - *povreda ustavnih prava*.

KI55/21, Parashtrues: Muhamet Ademi, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës Rev. nr. 387/2020 të 13 janarit 2021.....23
KI55/21, Podnosilac: Muhamet Ademi, Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 387/2020 od 13. januara 2021.....23

(vi) E drejta për seancë dëgjimore

(vi) Pravo na sasušanje

- Mungesa e kërkesës nga parashtruesi i kërkesës për mbajtje të seancës dëgjimore para Kolegjit të Specializuar dhe Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje të Privatizimit (në tekstin e mëtejme: DHPGJS), nuk nënkupton heqjen dorë nga ajo e drejtë, si dhe as Kolegji i Apelit nuk lirohet nga detyrimi për të shqyrtuar me vetiniciativë nevojën për mbajtjen e seancës dëgjimore. Për më tepër, mungesa e arsytimit nga Kolegji i Apelit për mos-mbajtjen e seancës dëgjimore, marrë parasysh edhe faktin që Kolegji i Apelit shqyrtonte çështje edhe të faktit dhe ligjit, cenon të drejtën për një seancë dëgjimore, si një nga

garancitë e mishëruara në nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së: - *shkelje e të drejtave kushtetuese*.

- Nedostatak zahteva podnosioca za održavanje ročišta saslušanja pred Specijalizovanom većem Posebne komore Vrhovnog suda o pitanjima privatizacije (u daljem tekstu: PKVS), ne podrazumeva odricanje od tog prava, niti se Žalbeno veće oslobađa obaveze da samoinicijativom razmatra potrebu za održavanjem saslušanja, uzimajući u obzir činjenicu da Žalbeno veće razmatra i činjenična i pravna pitanja, krši pravo na saslušanje kao jednu od garancija sadržanih u članu 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a: - *povreda ustavnih prava*.

KI44/21, Parashtrues, Besa Sopi, Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Kolegjit të Dhomës së Posacme të Gjykatës Supreme të Kosovës për çështjet që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit, AC-i-20-0091 të 21 janarit 2021.....26

KI44/21, Podnosilac, Besa Sopi, Ocena ustavnosti presude veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima vezanim za Kosovsku agenciju za privatizaciju, AC-i-20-0091 od 21. januara 2021. godine.....26

III- Neni 12 [Pushteti Lokal]

Neni 123 [Parimet e Përgjithshme]

Neni 124 [Organizimi dhe Funkcionimi i Vetëqeverisjes Lokale]

III- Çlan 12 [Lokalna vlast]

Çlan 123 [Opšta načela]

Çlan 124 [Organizacija i funkcionisanje lokalne samouprave]

- (i) ***Ndërhyrje në kompetencat vetanake dhe përgjegjësitë komunale***
- (i) ***Meşanje u sopstvene nadležnosti i odgovornosti opštine***

- Organizimi i mësimin alternativ të përshpejtuar dhe përcaktimi i organizimit të mësimin në objektet përkatëse shkollore në një komunë nga Ministria e Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit (në tekstin e mëtejme: MASHTI), cenon përgjegjësitë komunale dhe kompetencat vetanake të Komunës lidhur me ofrimin e arsimit publik parashkollor, fillor dhe të mesëm, në kundërshtim me garancitë kushtetuese e ligjore: - *shkelje e të drejtave kushtetuese*.
- Organizacija alternativne ubrzane nastave i određivanje organizacije nastave u dotičnim školskim objektima u jednoj opštini od strane Ministarstva obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacije (u daljem tekstu: MONTI), krši opštinske odgovornosti i sopstvene nadležnosti Opštine u vezi sa pružanjem predškolskog javnog obrazovanja, osnovnog i srednjeg, protivno ustavnim i zakonskim garancijama; - *povreda ustavnih prava*.

KO145/21, Parashtrues i kërkesës: Komuna e Kamenicës, vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Ministrisë së Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit nr. 01B/24 të 23 prillit 2021.....29

KO145/21, Podnosilac zahteva: Opština Kamenica, Ocena ustavnosti odluke Ministarstva obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacije. br. 01B/24 od 23. aprila 2021. godine.....29

Në vijim do të paraqitet përmbledhje më e detajuar e aktgjykimeve të lartcekura dhe të cilat janë publikuar nga Gjykata gjatë periudhës së fundit tre (3) mujore.

U nastavku ćemo predstaviti detaljniji sažetak gore navedenih presuda, a koje je Sud objavio u poslednja tri (3) meseca.

Neni 31 [E Drejta në Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]	Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]
<p><i>Cenimi i parimit të sigurisë juridike</i> <i>KI133/20, Parashtrues: Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., kërkesë për vlerësim të kushtetutshmërisë së pikës II të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme [Rev. nr. 12/2020] të 19 shkurtit 2020</i></p>	<p><i>Krshenje principa pravne sigurnosti</i> <i>KI133/20, Podnosilac: Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., zahtev za ocenu ustavnosti tačke II izreke presude Vrhovnog suda [Rev. br. 12/2020] od 19. februara 2020. Godine</i></p>
<p>Aplikimi në mënyrë jokonsistente nga Gjykata Supreme e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata Supreme) të ligjeve të aplikueshme përkitazi me kontestet që burojnë nga marrëdhënia e punës, përkatësisht Ligjit për Marrëdhënien e Punës të vitit 1989 dhe Rregullores së UNMIK-ut nr. 27/2001 për Ligjin Themelor të Punës në Kosovë (në tekstin e mëtejme: Rregullorja nr. 27/2001), në vlerësimin e ligjshmërisë së ndërprerjes së marrëdhënieve të punës si rezultat ose jo i zhvillimit të procedurave disiplinore, duke rezultuar në vendime dhe qëndrime të ndryshme sa i përket të njëjtës çështje faktike e juridike, duke përfshirë vlerësimin se një jokonsistencë e tillë reflekton “<i>dallime të thella dhe afatgjate</i>” në aplikimin dhe interpretimin e dispozitave të lartcekura; si dhe mospërdorimi i mekanizmave ekzistues të Gjykatës Supreme për harmonizimin e praktikës përkatëse gjyqësore, cenon parimin e sigurisë juridike dhe përbën shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm të garantuar me nenin 31 [E Drejta në Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) dhe me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstim e mëtejme: KEDNJ): - <i>shkelje e të drejtave kushtetuese.</i></p>	<p>Nedosledna primena od strane Vrhovnog suda Republike Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) primenjivih zakona vezanih za sporove koji proizlaze iz radnog odnosa, odnosno Zakona o radnom odnosu od 1989. godine i Uredbe UNMIK-a br. 27/2001 o Osnovnom zakonu o radu na Kosovu (u daljem tekstu: Uredba br. 27/2001), prilikom ocene zakonitosti prekida radnog odnosa kao rezultat ili ne, vođenja disciplinskog postupka, rezultirajući u različite odluke i stavove što se tiče istog faktičnog i pravnog pitanja, uključujući ocenjivanje da jedna takva nedoslednost odražava „<i>duboke i dugoročne razlike</i>“ u primenjivanju i tumačenju gore navedenih odredbi; kao i nekorišćenje postojećih mehanizama Vrhovnog suda za usklađivanje relevantne sudske prakse, krši načelo pravne sigurnosti i predstavlja povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav) kao i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP): - <i>povreda ustavnih prava.</i></p>
<p><i>Faktet</i></p> <p>Rrethanat e rastit ndërlidhen me Njoftimin e Bankës për shkëputjen e kontratës së punës së F.S.-së për shkak të shkeljeve të detyrave të punës të kësaj të fundit lidhur me autorizimin e një transaksioni të palejuar, sipas konstatimit të auditimit të brendshëm të Bankës. Për pasojë, F. S. kishte</p>	<p><i>Činjenice</i></p> <p>Okolnosti slučaja su povezane sa Obaveštenjem Banke o raskidu ugovora o radu F.S. zbog povreda radnih zadataka ove potonje u vezi sa ovlašćenjem nedozvoljene transakcije, prema konstataciji unutrašnje revizije Banke. Kao rezultat toga, F.S. je podneo tužbeni zahtev Opštinskom sudu u Prizrenu, kojim je tražila poništenje gorenavednog obaveštenja Banke, i tražila je i da bude vraćena na svoje ranije radno mesto.</p>

parashtruar kërkesëpadi në Gjykatën Komonale në Prizren përmes së cilës kishte kërkuar anulimin e njoftimit të lartcekur të Bankës dhe kishte kërkuar kthimin në vendin e saj të punës. Gjykata Themelore në Prizren kishte aprovuar kërkesëpadinë e F. S.-së dhe kishte anuluar si të kundërligjshëm Njoftimin e Bankës, duke arsyetuar, në esencë, se njoftimi përkatës nuk ishte nxjerrë bazuar në procedurën disiplinore të përcaktuar përmes Ligjit për Marrëdhënien e Punës të vitit 1989, i cili është i aplikueshëm në rrethanat e rastit, marrë parasysh që Rregullorja e UNMIK-ut nr. 2001/27, nuk shfuqizon dispozitat përkitazi me procedurën disiplinore të Ligjit për Marrëdhënien e Punës të vitit 1989. Gjykata e Apelit dhe Gjykata Supreme, respektivisht, kishin konfirmuar qëndrimin juridik të Gjykatës Themelore.

Ankesa e parashtrueses të kërkesës

Parashtruesi i kërkesës, ndër tjerash, pretendoi shkelje të së drejtës së tij për gjykim të drejtë dhe të paanshëm të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së për shkak të cenimit të sigurisë juridike, si rezultat i vendimeve kundërtënëse apo divergjencës në praktikën gjyqësore të Gjykatës Supreme. Në mbështetje të këtyre pretendimeve, parashtruesi i kërkesës dorëzoi në Gjykatë edhe pesë (5) aktgjykime tjera të Gjykatës Supreme, në të cilat Gjykata Supreme kishte interpretuar dhe aplikuar ndryshe dispozitat e ligjeve të aplikueshme të punës, përkatësisht përkitazi me vlerësimin e ligjshmërisë së njoftimeve për shkëputje të marrëdhënies së punës dhe zhvillimit ose jo të procedurave disiplinore, kishte aplikuar vetëm Rregulloren e UNMIK-ut nr.27/2001 dhe jo edhe Ligjit për Marrëdhënien e Punës të vitit 1989.

Gjetjet e Gjykatës

Gjykata, shqyrtoi pretendimet e parashtruesit të kërkesës që ndërliidhen me cenimin e parimit të sigurisë juridike si rezultat i vendimeve kundërtënëse të Gjykatës Supreme në aplikimin dhe interpretimin e dispozitave ligjore që ndërliidhen me shkëputjen e marrëdhënies

Osnovni sud u Prizrenu je usvojio tužbeni zahtev F.S. i poništio obaveštenje Banke kao nezakonito, uz obrazloženje, u suštini, da relevantno Obaveštenje nije izdato na osnovu disciplinskog postupka utvrđenog Zakonom o radnim odnosima iz 1989. godine, koji je primenljiv u okolnostima slučaja, s obzirom da Uredba UNMIK-a br. 2001/27 ne ukida odredbe koje se odnose na disciplinske postupke Zakona o radnim odnosima iz 1989. godine. Apelacioni sud, odnosno Vrhovni sud, potvrdili su pravni stav Osnovnog suda.

Žalba podnosilaca zahteva

Podnosilac zahteva je naveo, između ostalog, povredu njegovog prava na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a zbog povrede pravne sigurnosti kao rezultat protivrečnih ili divergentnih odluka u praksi Vrhovnog suda. U prilog ovih navoda, podnosilac zahteva je podneo Sudu još pet (5) drugih presuda Vrhovnog suda, u kojima je Vrhovni sud drugačije tumačio i primenio odredbe važećih zakona o radu, odnosno u pogledu ocene zakonitosti obaveštenja o raskidu radnog odnosa i vođenja ili ne disciplinskog postupka, primenio je Uredbu UNMIK-a br.27/2001, a ne Zakon o radnim odnosima iz 1989. godine.

Nalazi Suda

Sud je ispitao navode podnosioca zahteva koji se odnose na povredu principa pravne sigurnosti kao rezultat protivrečnih odluka Vrhovnog suda u primeni i tumačenju zakonskih odredbi u vezi sa prestankom radnog odnosa. U tom cilju, prvo je razradio, a zatim primenio u okolnostima konkretnih slučajeva, (i) osnovne principe u vezi sa doslednošću sudske prakse razvijene kroz sudsku praksu ESLJP, a afirmisane i kroz praksu samog Suda; i (ii) relevantne kriterijume na osnovu kojih potonji procenjuju da li nedostatak doslednosti, odnosno divergencija sudske prakse, predstavlja povredu principa pravne sigurnosti, odnosno povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a, uključujući: (a) razlike u sudskoj praksi „duboke i dugotrajne“; (b) primenjivi zakon uspostavlja mehanizme

së punës. Për këtë qëllim, ajo fillimisht shtjelloi dhe më pas aplikoi në rrethanat e rasteve konkrete, (i) parimet themelore që ndërlidhen me konsistencën e praktikës gjyqësore të zhvilluara përmes praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së, e të afirmuara edhe përmes praktikës gjyqësore të vet Gjykatës; si dhe (ii) kriteret përkatëse bazuar në të cilat këto të fundit vlerësojnë nëse mungesa e konsistencës, përkatësisht divergjenca në praktikën gjyqësore, përbën shkelje të parimit të sigurisë juridike, përkatësisht shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, përfshirë nëse: (a) divergjencat në praktikën gjyqësore janë “*të thella dhe afatgjata*”; (b) ligji i aplikueshëm përcakton mekanizma të aftë për të zgjidhur divergjenca të tilla; dhe (c) ata mekanizma janë zbatuar dhe me çfarë efekti.

Në këtë kuptim, Gjykata, pasi analizoi edhe përgjigjen e Gjykatës Supreme në pyetjet e parashtruara nga Gjykata përkitazi me qëndrimin juridik të saj në interpretimin dhe zbatimin e Ligjit për Marrëdhënien e Punës të vitit 1989 dhe Rregullores së UNMIK-ut nr. 27/2001 në kontestet përkatëse të punës, fillimisht theksoi se, bazuar në të gjitha rastet në shqyrtim para Gjykatës, rezultoi që Gjykata Supreme, në vlerësimin e ligjshmërisë së ndërprerjes së marrëdhënieve të punës si rezultat ose jo i zhvillimit të procedurave disiplinore, nuk kishte aplikuar në mënyrë konsistente Ligjin për Marrëdhënien e Punës të vitit 1989 dhe Rregulloren e UNMIK-ut nr. 27/2001, duke i interpretuar me raste së bashku dhe me raste në izolim prej njëra tjetrës, duke rezultuar kështu në vendime dhe qëndrime të ndryshme nëse një marrëdhënie e punës mund të ndërprehet pa zhvillimin e procedurës disiplinore ose jo. Për pasojë, Gjykata konstatoi se në kontekst të kësaj praktike gjyqësore të Gjykatës Supreme: (i) ka “*dallime të thella dhe afatgjata*” në interpretimin dhe aplikimin e dispozitave të Ligjit mbi Marrëdhënien e Punës të vitit 1989 dhe atyre të Ligjit Themelor të Punës, përkatësisht Rregullores së UNMIK-ut nr. 27/2001; (ii) se ekzistojnë mekanizma të Gjykatës Supreme për harmonizimin e kësaj praktike; dhe se (iii) ky mekanizëm

koji mogu da reše takve divergencije; i (c) da su ti mehanizmi primenjeni i sa kojim efektom.

S tim u vezi, Sud je, nakon analize odgovora Vrhovnog suda na postavljena pitanja od strane Suda u vezi sa njegovim pravnim stavom u tumačenju i primeni Zakona o radnim odnosima iz 1989. godine i Uredbe UNMIK-a br. 27/2001 u relevantnim radnim sporovima, prvobitno je naveo da se, na osnovu svih predmeta pred Sudom, ispostavlja da Vrhovni sud, ocenjujući zakonitost prestanka radnog odnosa usled ili ne odvijanja disciplinskog postupka, nije dosledno primenio Zakon o radu iz 1989. godine i Uredba UNMIK-a br. 27/2001, koja ih tumači ponekad zajedno a ponekad i izolovano jedno od drugog, što rezultira različitim odlukama i stavovima da li se radni odnos može prekinuti bez vođenja disciplinskog postupka ili ne. Shodno tome, Sud je utvrdio da u kontekstu ove sudske prakse Vrhovnog suda: (i) postoje „*duboke i dugoročne razlike*“ u tumačenju i primeni odredaba Zakona o radnim odnosima radu iz 1989. godine i onih iz Osnovnog zakona o radu, odnosno Uredbe UNMIK-a br. 27/2001; (ii) da postoje mehanizmi Vrhovnog suda za usklađivanje ove prakse; i da (iii) ovaj postojeći mehanizam, kako je naveo sam Vrhovni sud, nije korišćen.

Kao rezultat ove konstatacije, Sud je naglasio da su „*duboke i dugoročne razlike*“ u sudskoj praksi Vrhovnog suda, koje se odnose na nekorišćenje mehanizama utvrđenih zakonom i osmišljenih da obezbede odgovarajuću doslednost u okviru sudske prakse najvišeg suda u zemlji, dovele do povrede principa pravne sigurnosti i povrede prava podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje. Sud je takođe naglasio da se ova konstatacija odnosi samo na nekorišćenje efikasnih mehanizama Vrhovnog suda kako bi se obezbedila neophodna doslednost sudske prakse u službi pravne sigurnosti i principa vladavine prava, a ne prejudicira meritum slu-

ekzistues, ashtu siç është deklaruar edhe nga vet Gjykata Supreme, nuk është përdorur.

Si rrjedhojë e këtij konstatimi, Gjykata theksoi se “*dallimet e thella dhe afatgjata*” në praktikën gjyqësore të Gjykatës Supreme, të ndërlidhura me mospërdorimin e mekanizmave të përcaktuar me ligj e të dizajnuara për të siguruar konsistencën e duhur brenda praktikës gjyqësore të gjykatës më të lartë në vend, kanë rezultuar në cenim të parimit të sigurisë juridike dhe në shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm të parashtruesit të kërkesës. Gjykata gjithashtu vuri në pah se ky konstatim ndërlidhet vetëm me mospërdorimin efektiv të mekanizmave të Gjykatës Supreme me qëllim të sigurimit të konsistencës së nevojshme të praktikës gjyqësore në shërbim të sigurisë juridike dhe parimit të sundimit të ligjit, përderisa nuk e paragjykon rezultatin e meritave të rastit apo edhe qëndrimin juridik që Gjykata Supreme e vendos dhe e aplikon përkitazi me çështjet ku divergjenca gjyqësore është identifikuar.

Përfundimi

Përfundimisht, mbështetur në rrethanat rastit konkret dhe bazuar edhe në sqarimet e dhëna në Aktgjykimin e publikuar, Gjykata, njëzëri, shpalli kërkesën e pranueshme dhe konstatoi se pika II e dispozitivit të Aktgjykimit [Rev. nr. 12/2020] të 19 shkurtit 2020 të Gjykatës Supreme të Kosovës nuk është në përputhshmëri me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

Neni 31 [E Drejta në Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]

Cenimi i parimit të sigurisë juridike

KI78/21, Parashtrues: Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., kërkesë për vlerësim të kushtetutshmërisë së pikës II të Aktgjykimit të Gjykatës Supreme [Rev. nr. 257/2019] të 2 qershorit 2020.

Aplikimi në mënyrë jokonsistente nga Gjykata Supreme, të ligjeve të aplikueshme përkitazi me kontestet që burojnë nga marrëdhënia e punës, përkatësisht Ligjit për

çaja ili pravni stav koji Vrhovni sud odlučuje i primenjuje u vezi sa slučajevima u kojima je identifikovana sudska razlika.

Zaključak

Konačno, na osnovu okolnosti konkretnog slučaja i na osnovu objašnjenja datih u objavljenoj presudi, Sud je jednoglasno proglasio zahtev prihvatljivim i utvrdio da tačka II izreke presude [Rev. br. 12/2020] od 19. februara 2020. godine Vrhovnog suda Kosova, nije u skladu sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.

Član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

Kršenje načela pravne sigurnosti

KI78/21, Podnosilac: Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., zahtev za ocenu ustavnosti druge tačke izreke presude [Rev. br. 257/2019] Vrhovnog suda Kosova od 2. juna 2020. godine

Nedosledna primena od strane Vrhovnog suda primenjivih zakona vezanih za sporove koji proizilaze iz radnog odnosa, odnosno Zakona o radnom odnosu od

Marrëdhënien e Punës të vitit 1989 dhe Rregullores së UNMIK-ut nr. 27/2001, në vlerësimin e ligjshmërisë së ndërprerjes së marrëdhënieve të punës si rezultat ose jo i zhvillimit të procedurave disiplinore, duke rezultuar në vendime dhe qëndrime të ndryshme sa i përket të njëjtës çështje faktike e juridike, duke përfshirë vlerësimin se një jokonsistencë e tillë reflekton “*dallime të thella dhe afatgjate*” në aplikimin dhe interpretimin e dispozitave në fjalë; si dhe mospërdorimi i mekanizmave ekzistues të Gjykatës Supreme për harmonizimin e kësaj praktike, cenon parimin e sigurisë juridike dhe përbën shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe me nenin 6 të KEDNJ-së: - *shkelje e të drejtave kushtetuese.*

Faktet

Rrethanat e rastit KI78/21 ndërliidhen me Njoftimin e Bankës për shkelputjen e kontratës së punës, të një punëtori tjetër, përkatësisht B. K.-së, për shkak të shkeljeve të detyrave të punës të këtij të fundit lidhur me aprovimin e kredisë të një klienti bazuar në dokumentacion të falsifikuar, sipas konstatimit të auditimit të brendshëm të Bankës. Për pasojë, B. K., kishte parashtruar kërkesëpadi në Gjykatën Themelore në Prishtinë përmes së cilës kishte kërkuar anulimin e Njoftimit të lartcekur të Bankës dhe kishte kërkuar kthimin në vendin e tij të punës. Gjykata Themelore kishte aprovuar kërkesëpadinë e B. K.-së dhe e kishte anuluar si të kundërligjshëm Njoftimin e Bankës, duke arsyetuar, në esencë, se Njoftimi përkatës nuk ishte nxjerrë bazuar në procedurën disiplinore të përcaktuar përmes Ligjit për Marrëdhënien e Punës të vitit 1989, i cili është i aplikueshëm në rrethanat e rastit, marrë parasysh që Rregullorja e UNMIK-ut nr. 2001/27, nuk shfuqizon dispozitat përkitazi me procedurën disiplinore të Ligjit për Marrëdhënien e Punës të vitit 1989. Gjykata e Apelit dhe Gjykata Supreme, respektivisht, kishin konfirmuar qëndrimin juridik të Gjykatës Themelore.

Ankesat e parashtrueses së kërkesës

1989. godine i Uredbe UNMIK-a br. 27/2001, za ocenu zakonitosti prekida radnog odnosa kao rezultat ili ne, vođenja disciplinskog postupka, rezultirajući u različite odluke i stavove što se tiče istog faktičnog i pravnog pitanja, uključujući ocenjivanje da jedna takva nedoslednost odražava „duboke i dugoročne razlike“ u primenjivanju i tumačenju gore navedenih odredbi; kao i nekorišćenje postojećih mehanizama Vrhovnog suda za usklađivanje relevantne sudske prakse, krši načelo pravne sigurnosti i predstavlja povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagwarantovano članom 31. Ustava kao i članom 6. EKLJP-a: - *povreda ustavnih prava.*

Činjenice

Okolnosti slučaja KI78/21 su povezane sa Obaveštenjem Banke o raskidu ugovora o radu jednog drugog radnika, odnosno B.K., zbog povreda radnih zadataka ovog poslednjeg u vezi sa odobrenjem kredita klijentu na osnovu falsifikovane dokumentacije, prema konstataciji revizora Banke. Kao rezultat toga, B.K. je podneo tužbeni zahtev Opštinskom sudu u Prištini, kojim je tražio poništenje gorenavednog obaveštenja Banke, i tražio je i da bude vraćen na svoje ranije radno mesto.

Osnovni sud je usvojio tužbeni zahtev B.K. i poništio obaveštenje Banke kao nezakonito, uz obrazloženje, u suštini, da relevantno Obaveštenje nije izdato na osnovu disciplinskog postupka utvrđenog Zakonom o radnim odnosima iz 1989. godine, koji je primenljiv u okolnostima slučaja, s obzirom da Uredba UNMIK-a br. 2001/27 ne ukida odredbe koje se odnose na disciplinske postupke Zakona o radnim odnosima iz 1989. godine. Apelacioni sud, odnosno Vrhovni sud, potvrdili su pravni stav Osnovnog suda.

Žalbe podnositeljke zahteva

Podnosilac zahteva je naveo, između ostalog, povredu njegovog prava na pravično i nepristrasno suđenje zagwarantovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a zbog povrede pravne sigurnosti kao rezultat protivrečnih ili divergentnih odluka u praksi

Parashtruesi i kërkesës, ndër tjerash, pretendoi shkelje të së drejtës së tij për gjykim të drejtë dhe të paanshëm të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së për shkak të cenimit të sigurisë juridike, si rezultat i vendimeve kundërthënëse apo divergjencës në praktikën gjyqësore të Gjykatës Supreme. Në mbështetje të këtyre pretendimeve, parashtruesi i kërkesës dorëzoi në Gjykatë edhe gjashtë (6) aktgjykime tjera të Gjykatës Supreme, në të cilat ajo kishte interpretuar dhe aplikuar ndryshe dispozitat e ligjeve të aplikueshme të punës, përkatësisht përkitazi me vlerësimin e ligjshmërisë së njoftimeve për shkëputje të marrëdhënies së punës dhe zhvillimit ose jo të procedurave disiplinore, kishte aplikuar vetëm Rregulloren e UNMIK-ut nr. 27/2001 dhe jo edhe Ligjin për Marrëdhënien e Punës të vitit 1989.

Gjetjet e Gjykatës

Gjykata shqyrtoi pretendimet e parashtruesit të kërkesës që ndërlidhen me cenimin e parimit të sigurisë juridike si rezultat i vendimeve kundërthënëse të Gjykatës Supreme në aplikimin dhe interpretimin e dispozitave ligjore që ndërlidhen me shkëputjen e marrëdhënies së punës. Për këtë qëllim, ajo fillimisht shtjelloi dhe më pas aplikoi në rrethanat e rasteve konkrete, (i) parimet themelore që ndërlidhen me konsistencën e praktikës gjyqësore të zhvilluara përmes praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së, e të afirmuara edhe përmes praktikës gjyqësore të vet Gjykatës; si dhe (ii) kriteret përkatëse bazuar në të cilat këto të fundit vlerësojnë nëse mungesa e konsistencës, përkatësisht divergjenca në praktikën gjyqësore, përbën shkelje të parimit të sigurisë juridike, përkatësisht shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, përfshirë nëse: (a) divergjencat në praktikën gjyqësore janë “*të thella dhe afatgjata*”; (b) ligji i aplikueshëm përcakton mekanizma të aftë për të zgjidhur divergjenca të tilla; dhe (c) ata mekanizma janë zbatuar dhe me çfarë efekti. Në këtë kuptim, Gjykata, pasi analizoi edhe përgjigjen e Gjykatës Supreme në pyetjet e parashtruara nga Gjykata përkitazi me

Vrhovnog suda. U prilog ovih navoda, podnosilac zahteva je podneo Sudu još šest (6) drugih presuda Vrhovnog suda, u kojima je on drugačije tumačio i primenio odredbe važećih zakona o radu, odnosno u pogledu ocene zakonitosti obaveštenja o raskidu radnog odnosa i vođenja ili ne disciplinskog postupka, primenio je Uredbu UNMIK-a br.27/2001, a ne Zakon o radnim odnosima iz 1989. godine.

Nalazi Suda

Sud je ispitao navode podnosioca zahteva koji se odnose na povredu principa pravne sigurnosti kao rezultat protivrečnih odluka Vrhovnog suda u primeni i tumačenju zakonskih odredbi u vezi sa prestankom radnog odnosa. U tom cilju, prvo je razradio, a zatim primenio u okolnostima konkretnih slučajeva, (i) osnovne principe u vezi sa doslednošću sudske prakse razvijene kroz praksu ESLJP-a, a afirmisane i kroz praksu samog Suda; i (ii) relevantne kriterijume na osnovu kojih potonji procenjuju da li nedostatak doslednosti, odnosno divergencija sudske prakse, predstavlja povredu principa pravne sigurnosti, odnosno povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, uključujući: (a) razlike u sudskoj praksi „duboke i dugotrajne“; (b) primenjivi zakon uspostavlja mehanizme koji mogu da reše takve divergencije; i (c) da su ti mehanizmi primenjeni i sa kojim efektom. S tim u vezi, Sud je, nakon analize odgovora Vrhovnog suda na postavljena pitanja od strane Suda u vezi sa njegovim pravnim stavom u tumačenju i primeni Zakona o radnim odnosima iz 1989. godine i Uredbe UNMIK-a br. 27/2001 u relevantnim radnim sporovima, prvobitno je naveo da se, na osnovu svih predmeta pred Sudom, ispostavlja da Vrhovni sud, ocenjujući zakonitost prestanka radnog odnosa usled ili ne odvijanja disciplinskog postupka, nije dosledno primenio Zakon o radnim odnosima iz 1989. godine i Uredba UNMIK-a br. 27/2001, koja ih tumači ponekad zajedno a ponekad i izolovano jedno od drugog, što rezultira različitim odlukama i stavovima da li se radni odnos može prekinuti bez vođenja disciplinskog postupka ili ne. Shodno tome, Sud je utvrdio da u kontekstu ove sudske prakse

qëndrimin juridik të saj në interpretimin dhe zbatimin e Ligjit për Marrëdhënien e Punës të vitit 1989 dhe Rregullores së UNMIK-ut nr. 27/2001 në kontestet përkatëse të punës, fillimisht theksoi se, bazuar në të gjitha rastet në shqyrtim para Gjykatës, rezultoi që Gjykata Supreme, në vlerësimin e ligjshmërisë së ndërprerjes së marrëdhënieve të punës si rezultat ose jo i zhvillimit të procedurave disiplinore, nuk kishte aplikuar në mënyrë konsistente Ligjin për Marrëdhënien e Punës të vitit 1989 dhe Rregulloren e UNMIK-ut nr. 27/2001, duke i interpretuar me raste së bashku dhe me raste në izolim prej njëra tjetrës, duke rezultuar kështu në vendime dhe qëndrime të ndryshme nëse një marrëdhënie e punës mund të ndërprehet pa zhvillimin e procedurës disiplinore ose jo. Për pasojë, Gjykata konstatoi se në kontekst të kësaj praktike gjyqësore të Gjykatës Supreme: (i) ka *“dallime të thella dhe afatgjata”* në interpretimin dhe aplikimin e dispozitave të Ligjit mbi Marrëdhënien e Punës të vitit 1989 dhe të Ligjit Themelor të Punës, përkatësisht Rregullores së UNMIK-ut nr. 27/2001; (ii) se ekzistojnë mekanizma të Gjykatës Supreme për harmonizimin e kësaj praktike; dhe se (iii) ky mekanizëm ekzistues, ashtu siç është deklaruar edhe nga vet Gjykata Supreme, nuk është përdorur.

Si rrjedhojë e këtij konstatimi, Gjykata theksoi se *“dallimet e thella dhe afatgjata”* në praktikën gjyqësore të Gjykatës Supreme, të ndërlidhura me mospërdorimin e mekanizmave të përcaktuar me ligj e të dizajnuara për të siguruar konsistencën e duhur brenda praktikës gjyqësore të gjykatës më të lartë në vend, kanë rezultuar në cenim të parimit të sigurisë juridike dhe në shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm të parashtruesit të kërkesës. Gjykata gjithashtu vuri në pah se ky konstatim ndërlidhet vetëm me mospërdorimin efektiv të mekanizmave të Gjykatës Supreme me qëllim të sigurimit të konsistencës së nevojshme të praktikës gjyqësore në shërbim të sigurisë juridike dhe parimit të sundimit të ligjit, përderisa nuk e paragjykon rezultatin e meritave të rastit apo edhe qëndrimin juridik që Gjykata

Vrhovnog suda: (i) postojë *„duboke i dugoročne razlike“* u tumačenju i primeni odredaba Zakona o radnim odnosima iz 1989. godine i onih iz Osnovnog zakona o radu, odnosno Uredbe UNMIK-a br. 27/2001; (ii) da postojë mehanizmi Vrhovnog suda za usklađivanje ove prakse; i da (iii) ovaj postojeći mehanizam, kako je naveo sam Vrhovni sud, nije korišćen.

Kao rezultat ove konstatacije, Sud je naglasio da su *„duboke i dugoročne razlike“* u sudskoj praksi Vrhovnog suda, koje se odnose na nekorišćenje mehanizama utvrđenih zakonom i osmišljenih da obezbede odgovarajuću doslednost u okviru sudske prakse najvišeg suda u zemlji, dovele do povrede principa pravne sigurnosti i povrede prava podnosioca zahteva na pravično i nepristrasno suđenje. Sud je takođe naglasio da se ova konstatacija odnosi samo na nekorišćenje efikasnih mehanizama Vrhovnog suda kako bi se obezbedila neophodna doslednost sudske prakse u službi pravne sigurnosti i principa vladavine prava, a ne prejudicira meritum slučaja ili pravni stav koji Vrhovni sud odlučuje i primenjuje u vezi sa slučajevima u kojima je identifikovana sudska razlika.

Zaključak

Konačno, na osnovu okolnosti konkretnog slučaja i na osnovu objašnjenja datih u objavljenoj presudi, Sud je jednoglasno proglasio zahtev prihvatljivim i utvrdio da tačka II izreke presude [Rev. br. 257/2019] od 2. juna 2020. godine Vrhovnog suda Kosova, nije u skladu sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.

Supreme e vendos dhe e aplikon përkitazi me çështjet ku divergjenca gjyqësore është identifikuar.

Përfundimi

Përfundimisht, mbështetur në rrethanat rastit konkret dhe bazuar edhe në sqarimet e dhëna në Aktgjykimin e publikuar, Gjykata, njëzëri, shpalli kërkesën e pranueshme dhe konstatoi se pika II e dispozitivit të Aktgjykimit [Rev. nr. 257/2019] të 2 qershorit 2020 të Gjykatës Supreme të Kosovës, nuk është në përputhshmëri me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

Neni 31 [E Drejta në Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]	Çlan 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]
<p><i>Parimi i “gjykatës së themeluar me ligj” dhe “paanshmëria e ekspertëve” KI156/20, Parashtrues: Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit Ac. nr. 5514/18 të Gjykatës së Apelit të 13 majit 2019 dhe Aktvendimit Cml. nr. 8/2019 të Gjykatës Supreme të 17 qershorit 2020</i></p> <p>Një gjykatë konsiderohet “<i>gjykatë e themeluar me ligj</i>”, sipas praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së dhe Gjykatës, në kuptim të kompetencës territoriale në procedurë përmbarimore, bazuar në ligjin e aplikueshëm, përveç nëse shpallet jokompetente (i) me kërkesë të palës përmes përgjigjes në prapësim; ose (ii) nëse ekziston kompetenca ekskluzive e ndonjë gjykate tjetër, vlerësim ky i cili i takon gjykatës përkatëse, në mungesë të kërkesës së palës. Për më tepër, nuk ka cenim të parimit të sigurisë juridike si rezultat i mosrespektimit të vendimit të formës së prerë kur procedura përmbarimore përfundon si rezultat i tërheqjes së propozimit për përmbarim nga parashtruesi i kërkesës, sepse në raste të tilla, bazuar në ligjin e aplikueshëm, procedura gjyqësore ka përfunduar me kërkesë të palës dhe jo me vendim të formës së prerë. Për më tepër, praktika gjyqësore e Gjykatës dhe e GJEDNJ-së, nuk kërkon domosdoshmërisht që një ekspert i dëgjuar nga një “<i>gjykatë</i>” të përmbushë të njëjtat</p>	<p><i>Naçelo „suda, obrazovanim na osnovu zakona“ i „nepristrasnost veštaka“ KI156/20, Podnosilac: Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C., Ocena ustavnosti Rešenja Ac.br.5514/18 Apelacionog suda od 13. maja 2019. godine kao i Rešenja Cml. br. 8/2019 Vrhovnog suda od 17. juna 2020. godine</i></p> <p>Jedan sud se smatra “<i>sudom, obrazovanim na osnovu zakona</i>”, shodno sudskoj praksi ESLJP-a i Suda, u smislu mesne nadležnosti u izvršnom postupku, na osnovu važećeg zakona, osim ako se proglasi nenadležnim (i) na zahtev strane putem odgovora na prigovor; ili (ii) ukoliko postoji ekskluzivna nadležnost, u odsustvu zahteva strane. Šta više, nema kršenja načela pravne sigurnosti kao rezultat nepoštovanja pravosnažne odluke kada se izvršni postupak završi kao rezultat povlačenja predloga za izvršenje od strane podnosioca zahteva, jer u takvim slučajevima, na osnovu primenjivog zakona, sudski postupak je završen zahtevom strane a ne pravosnažnom odlukom. Šta više, sudska praksa Suda i ESLJP-a, ne zahteva obavezno da veštak saslušan od jednog “<i>suda</i>” ispunjava iste zahteve za nezavisnost i nepristrasnost kao i sam sud, međutim, nedostatak nepristrasnosti veštaka koga je sud odredio, može u određenim okolnostima, rezultirati povredom načela jednakosti oružja, ključnog</p>

kërkesa për pavarësi dhe paanshmëri si vetë gjykata, megjithatë, mungesa e paanshmërisë nga ana e një eksperti të caktuar nga gjykata, mund në rrethana të caktuara, të rezultojë në shkelje të parimit të barazisë së armëve, parim ky i qenësishëm në kontekst të një gjykimi të drejtë dhe të paanshëm: *jo shkelje e të drejtave kushtetuese.*

Faktet

Rrethanat e rastit konkret ndërlidhen me dy procedura të zhvilluara përmbarimore që ndërlidhen me mospagesën e borxhit që del nga Marrëveshjet për Kredi, të lidhura në mes parashtruesit të kërkesës, në cilësinë e kreditorit dhe Kompanisë NTP “Unio Commerce”, në cilësinë e Debitorit.

Procedura e parë, e cila bazohej në Ligjin nr. 03/L-008 për Procedurën Përmbarimore (tanimë i shfuqizuar), ishte iniciuar nga parashtruesi i kërkesës më 29 mars 2013, me ç’rast kishte paraqitur dy (2) propozime për përmbarim të hipotekave, respektivisht (i) propozimin për përmbarim në Gjykatën Themelore në Ferizaj, Dega në Kaçanik; dhe (ii) propozimin për përmbarim në Gjykatën Themelore në Ferizaj, gjegjësisht në territoret ku ndodheshin hipotekat. Si rezultat i kontestimit të ekspertizës të ofruar në Gjykatën Themelore në Ferizaj nga ana e debitorit dhe kërkesës së këtij të fundit për caktimin e super-ekspertizës, kjo gjykatë kishte vendosur që për përgatitjen e super-ekspertizës të caktohen tre (3) ekspertë nga lëmi i financave të Fakultetit Ekonomik të Universitetit të Prishtinës. Super-ekspertiza përkatëse ishte dorëzuar më 30 tetor 2015. Megjithatë, parashtruesi i kërkesës kishte kërkuar tërheqjen e propozimeve të tij për përmbarim ndaj debitorit, dhe për pasojë, procedurat përmbarimore në Gjykatën Themelore në Ferizaj, Dega në Kaçanik dhe në Gjykatën Themelore në Ferizaj, kishin përfunduar më 25 nëntor 2014 dhe më 17 dhjetor 2015.

Më 6 janar 2016, parashtruesi i kërkesës kishte iniciuar procedurë të re përmbarimore, e cila bazohej në Ligjin nr. 04/L-139 për Procedurën Përmbarimore, në të cilën procedurë kishte paraqitur

naçela u kontekstu pravičnog i nepristrasnog suđenja: *nema povrede ustavnih prava.*

Činjenice

Okolnosti konkretnog slučaja se odnose na dva sprovedena izvršna postupka u vezi sa neplaćanjem duga po osnovu ugovora o kreditu, zaključenih između podnosioca zahteva, u svojstvu poverioca, i kompanije NTP Unio Commerce, u svojstvu dužnika.

Prvi postupak, koji se zasnivao na Zakonu o izvršnom postupku br. 03/L-008 (već ukinut), pokrenuo je podnosilac zahteva 29. marta 2013. godine, gde je podneo 2 (dva) predloga za izvršenje hipoteka, odnosno (i) predlog za izvršenje Osnovnom sudu u Uroševcu, filijala u Kačaniku, i (ii) predlog za izvršenje Osnovnom sudu u Uroševcu, odnosno na teritorijama na kojima su se nalazile hipoteke. Kao rezultat osporavanja veštačenja podnetog Osnovnom sudu u Uroševcu od strane dužnika i zahteva poslednje navedenog za određivanje super veštačenja, ovaj sud je odlučio da za pripremu super-veštačenja imenuje 3 (tri) stručnjaka iz oblasti finansija Ekonomskog fakulteta Univerziteta iz Prištine. Relevantno super veštačenje je podneto 30. oktobra 2015. godine. Međutim, podnosilac zahteva je tražio povlačenje svojih predloga za izvršenje protiv dužnika i shodno tome, izvršni postupci u Osnovnom sudu u Uroševcu, filijala u Kačaniku, i Osnovnom sudu u Uroševcu, su okončani 25. novembra 2014. godine i 17. decembra 2015. godine.

Dana 6. januara 2016. godine, podnosilac zahteva je pokrenuo novi izvršni postupak, koji se zasnivao na Zakonu o izvršnom postupku br. 04/L-139, gde je podneo predlog za izvršenje duga protiv dužnika kod privatnog izvršitelja F.H., odnosno izvršenje hipoteka za nepokretnosti upisane u opštini Uroševac, predlog koji je u sebi sadržao iste zahteve kao i one navedene u prethodnom predlogu za izvršenje pokrenutim 29. marta 2013. godine u Osnovnom sudu u Uroševcu i okončanim 17. decembra 2015. godine kao rezultat zahteva za povlačenje. Privatni izvršitelj je dozvolio izvršenje duga protiv kojeg je dužnik podneo prigovor Osnovnom sudu

propozimin për përmbarim të borxhit ndaj debitorit të Përmbaruesi Privat F. H., përkatësisht përmbarimin e hipotekave për paluajtshmëritë e regjistruara në Komunën e Ferizajt, i cili propozim në përmbarim të tij përfshinte të njëjtat kërkesa si ato të specifikuar në propozimin e mëhershëm për përmbarim, të iniciuar më 29 mars 2013 në Gjykatën Themelore në Ferizaj dhe të përfunduar më 17 dhjetor 2015, si rezultat i kërkesës për tërheqje. Përmbaruesi Privat kishte lejuar përmbarimin e borxhit, kundër të cilit debitori kishte paraqitur prapësim në Gjykatën Themelore në Ferizaj. Si rezultat i ankesës së debitorit kundër Konkluzionit të Përmbaruesit Privat, ndër tjerash, (i) për të caktuar Kompaninë Deloitte për përllogaritjen e borxhit; dhe (ii) kërkesës së tij përparshtruar Gjykatës Themelore në Ferizaj që ta bëjë precizimin e borxhit, bazuar në superekspertizën e 30 tetorit 2015 të Fakultetit Ekonomik, Gjykata Themelore kishte vendosur që të pranojë si pjesërisht të bazuar prapësimin e debitorit, duke lënë në fuqi Urdhrin për përmbarim, por në vlerën e borxhit të përllogaritur përmes ekspertizës të Fakultetit Ekonomik. Parashtruesi i kërkesës kishte kontestuar këtë vendim në Gjykatën e Apelit, dhe kjo e fundit, kishte kthyer çështjen në rivendosje, duke theksuar, ndër tjerash, se Gjykata Themelore në Ferizaj ka qenë e obliguar që në seancën e saj shqyrtuese t'i ftojë ekspertët në mënyrë që t'iu mundësojë palëve parashtrimin e pyetjeve në lidhje me ekspertizën. Në rivendosje në Gjykatën Themelore në Ferizaj, gjatë periudhës 27 nëntor 2017 deri në nxjerrjen e Aktvendimit të saj, ishin mbajtur tetë (8) seanca dëgjimore publike, në disa prej të cilave kishin marrë pjesë edhe grupi i ekspertëve të caktuar nga Fakulteti Ekonomik. Në seancën e fundit dëgjimore të mbajtur në këtë gjykatë, parashtruesi i kërkesës për herë të parë kishte kontestuar kompetencën territoriale të Gjykatës Themelore në Ferizaj, duke pretenduar se kompetente për të vendosur në këtë procedurë përmbarimore është Gjykata Themelore në Ferizaj, Dega në Kaçanik, përkatësisht gjykata ku gjendet selia e debitorit. Gjykata

u Uroševcu. Kao rezultat žalbe dužnika protiv zaključka privatnog izvršitelja, između ostalog, (i) za imenovanje kompanije Deloitte za obračun duga, i (ii) njegovog zahteva podnetog Osnovnom sudu u Uroševcu da precizira dug na osnovu super veštačenja od 30. oktobra 2015. godine Ekonomskog fakulteta, Osnovni sud je odlučio da usvoji kao delimično osnovan prigovor dužnika, ostavljajući na snazi nalog za izvršenje, ali samo u vrednosti duga obračunatog preko veštačenja Ekonomskog fakulteta. Podnosilac zahteva je osporio ovu odluku pred Apelacionim sudom, a poslednje navedeni je vratio slučaj na preispitivanje, navodeći, između ostalog, da je Osnovni sud u Uroševcu bio dužan da na svoje ročište pozove stručnjake kako bi omogućio stranama da postavljaju pitanja u vezi sa veštačenjem. U postupku preispitivanja u Osnovnom sudu u Uroševcu, u periodu od 27. novembra 2017. godine do donošenja rešenja, održano je 8 (osam) javnih rasprava, na kojima je učestvovala i grupa stručnjaka imenovana od strane Ekonomskog fakulteta. Na poslednjem ročištu održanom u ovom sudu, podnosilac zahteva je prvi put osporio mesnu nadležnost Osnovnog suda u Uroševcu, tvrdeći da je za odlučivanje u ovom izvršnom postupku nadležan Osnovni sud u Uroševcu, filijala u Kačaniku, odnosno sud u kome nalazi se sedište dužnika. Osnovni sud u Uroševcu je rešenjem, između ostalog, odlučio da ostavi na snazi nalog za izvršenje, sa obračunatim iznosom duga kroz veštačenje Ekonomskog fakulteta. Ovu odluku je potvrdio i Apelacioni sud 13. maja 2019. godine. Shodno tome, podnosilac zahteva je podneo predlog Državnom tužilaštvu za podizanje zahteva za zaštitu zakonitosti, osporavajući pitanje mesne nadležnosti i imenovanje 3 (tri) stručnjaka Ekonomskog fakulteta za obračun duga. Državni tužilac je podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti povodom navoda o mesnoj nadležnosti suda, ocenivši da „*mesna nadležnost pripada Osnovnom sudu u Uroševcu, filijala u Kačaniku, a ne Osnovnom sudu u Uroševcu*”. Dana 17. juna 2020. godine, Vrhovni sud je rešenjem odbio, kao neosnovan, zahtev državnog tuži-

Themelore në Ferizaj, përmes aktvendimit, ndër tjerash kishte vendosur që të lihet në fuqi Urdhri për Përmbarrim, me shumën e përlogaritur të borxhit përmes ekspertizës të Fakultetit Ekonomik. Ky vendim, ishte konfirmuar edhe nga Gjykata e Apelit, më 13 maj 2019. Për pasojë, parashtruesi i kërkesës në Prokurorinë e Shtetit kishte parashtruar propozim për ngritjen e kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë, duke kontestuar çështjen e kompetencës territoriale dhe caktimin e tre (3) ekspertëve të Fakultetit Ekonomik për përlogaritjen e borxhit. Prokurori i Shtetit parashtroi në Gjykatën Supreme kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë sa i përket pretendimit përkitazi me kompetencën territoriale të gjykatës, duke vlerësuar se “kompetenca territoriale i ka takuar Gjykatës Themelore në Ferizaj, Dega në Kaçanik e jo Gjykatës Themelore në Ferizaj”. Më 17 qershor 2020, Gjykata Supreme përmes aktvendimit refuzoi si të pabazuar kërkesën e Prokurorit të Shtetit për mbrojtje të ligjshmërisë, të paraqitur kundër Aktvendimit të Gjykatës Themelore dhe Aktvendimit të Gjykatës së Apelit, dhe vërtetoi se Gjykata Themelore në Ferizaj ishte kompetente për të vendosur në këtë procedurë përmbarrimore.

Ankesat e parashtrueses të kërkesës

Këto konstatime të gjykatave të rregullta, parashtruesi i kërkesës i kontestoi para Gjykatës, duke pretenduar shkelje të së drejtës së tij të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, me theks në: (i) shkeljen e parimit të gjykatës së themeluar me ligj; (ii) shkeljen e së drejtës për siguri juridike dhe respektim të vendimeve gjyqësore të formës së prerë; si dhe (iii) shkeljen e paanshmërisë së gjykatës, si rezultat i paanshmërisë së ekspertëve të Fakultetit Ekonomik.

Gjetjet e Gjykatës

Së pari, sa i përket pretendimit të parashtruesit të kërkesës që ndërlihet me gjykatën e themeluar me ligj, si rezultat i mungesës së kompetencës territoriale të Gjykatës Themelore në Ferizaj, Gjykata në mënyrë të detajuar elaboroi parimet dhe kriteret e vendosura përmes praktikës

oca za zaštitu zakonitosti, podnet protiv rešenja Osnovnog suda i rešenja Apelacionog suda i potvrdio da je Osnovni sud u Uroševcu bio nadležan da odlučuje o ovom izvršnom postupku.

Žalbe podnosilaca zahteva

Ove zaključke redovnih sudova, podnosilac zahteva je osporio pred Sudom, navodeći povredu prava zagarantovanog članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, sa naglaskom na: (i) povredu načela zakonom ustanovljenog suda; (ii) povredu prava na pravnu sigurnost i poštovanje pravosnažnih sudskih odluka, i (iii) povredu nepristrasnosti suda kao rezultat nepristrasnosti veštaka Ekonomskog fakulteta.

Nalazi Suda

Prvo, što se tiče navoda podnosioca zahteva u vezi sa zakonom ustanovljenim sudom kao rezultat nepostojanja mesne nadležnosti Osnovnog suda u Uroševcu, Sud je detaljno razradio načela i uslove utvrđene kroz sudsku praksu ESLJP-a i sudsku praksu Suda, prema kojoj sud „ustanovljen zakonom” znači ne samo pravni osnov za samo postojanje „suda”, već i poštovanje od strane suda posebnih pravila prema kojima isti funkcionise. Mimo ovih načela, Sud se pozvao i na primenjivi zakon, čiji značaj ističe i gore navedena sudska praksa, odnosno član 22. Zakona o parničnom postupku, koji se odnosi na postupak kada se sud može proglasiti ne-nadležnim sa teritorijalnog stanovišta i tumačenja istog od strane Apelacionog suda i Vrhovnog suda, koji su naveli da se u izvršnom postupku sudovi mogu proglasiti nekompetentnim u teritorijalnom pogledu u dve okolnosti, i to u ovom izvršnom postupku (i) putem odgovora na pobijanje; i (ii) prema službenoj dužnosti samo kada postoji ekskluzivna mesna nadležnost nekog drugog suda. U okolnostima konkretnog slučaja, u odgovoru na pobijanje nije pokrenuto pitanje mesne nadležnosti, a prema tumačenju redovnih sudova nisu se stekli uslovi da sudovi postupaju po službenoj dužnosti. Stoga je Sud, primenjujući uslove i načela razrađena u vezi sa zakonom ustanovljenim sudom u okolnostima slučaja, a posebno na

gjyqësore të GJEDNJ-së dhe praktikës gjyqësore të Gjykatës, sipas së cilave, gjykatë “*e themeluar me ligj*” nënkupton jo vetëm bazën ligjore për vetë ekzistencën e “*gjykatës*”, por edhe respektimin nga gjykata të rregullave të veçanta në bazë të të cilave funksionon e njëjta. Përtej këtyre parimeve, Gjykata iu referua edhe ligjit të aplikueshëm, në rëndësinë e të cilit vë theks edhe praktika gjyqësore e lartcekur, përkatësisht nenit 22 të Ligjit për Procedurën Kontestimore, që i referohet procedurës kur një gjykatë mund të shpallet jokompetente në pikëpamje territoriale dhe interpretimit të të njëjtit nga ana e Gjykatës së Apelit dhe ajo Supreme, të cilat kishin theksuar se në procedurë përmbarimore gjykatat mund të shpallen jokompetente në pikëpamje territoriale në dy rrethana, gjegjësisht në këtë procedurë përmbarimore (i) me anë të përgjigjes në prapësim; dhe (ii) sipas detyrës zyrtare nëse ekziston kompetencë ekskluzive e ndonjë gjykate tjetër. Në rrethanat e rastit konkret, çështja e kompetencës territoriale nuk ishte ngritur përmes përgjigjes në prapësim, dhe sipas interpretimit të gjykatave të rregullta, nuk ishin plotësuar kushtet që gjykatat të vepronin sipas detyrës zyrtare. Andaj, Gjykata, duke aplikuar kriteret dhe parimet e elaboruara përkitazi me gjykatën e themeluar me ligj në rrethanat e rastit, dhe në veçanti duke u bazuar në interpretimin e dhënë përmes Aktvendimit të kontestuar të Gjykatës Supreme, konstatoi se Gjykata Themelore në Ferizaj është “*gjykatë e themeluar me ligj*” ashtu siç përcaktohet me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

Së dyti, sa i përket pretendimit të parashtruesit të kërkesës që ndërlihet me cenimin e parimit të sigurisë juridike, si rezultat i mosrespektimit të vendimit të formës së prerë, të cilin parashtruesi i kërkesës e konsideron vendimin e fundit në procedurën e parë përmbarimore, në të cilën parashtruesi i kërkesës kishte tërhequr propozimin e tij për përmbarim, Gjykata shtjelloi parimet themelore të praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së dhe asaj të Gjykatës, përkitazi me parimin e

osnovu tumačenja datog kroz osporeno rešenje Vrhovnog suda, utvrdio da je Osnovni sud u Uroševcu „*zakonom ustanovljen sud*“ kao što je propisano u članu 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.

Drugo, što se tiče navoda podnosioca zahteva koji se odnosi na povredu načela pravne sigurnosti kao rezultat nepoštovanja pravosnažne odluke, koju podnosilac zahteva smatra poslednjom odlukom u prvom izvršnom postupku, u kojoj je podnosilac zahteva povukao svog predloga za izvršenje, Sud je razradio osnovna načela sudske prakse ESLJP-a i Suda u pogledu načela konačnosti pravosnažnih odluka. Međutim, Sud je utvrdio da ista načela nisu bila primenljiva u okolnostima ovog slučaja, pošto je taj postupak okončan kao rezultat povlačenja predloga za izvršenje od strane samog podnosioca zahteva.

Treće, što se tiče navoda podnosioca zahteva o odsustvu nepristrasnosti suda kao rezultat imenovanja stručnjaka u izvršnom postupku, Sud je takođe razradio, a zatim primenio osnovna načela i uslove utvrđene kroz sudsku praksu ESLJP-a i sudsku praksu Suda, prema kojima pravo na pravično suđenje zagantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a ne zahteva nužno da veštak saslušan pred „sudom“ ispunjavaju iste zahteve za nezavisnost i nepristrasnost kao i sam sud, međutim, nedostatak nepristrasnosti od strane sudsko imenovanog veštaka može, u određenim okolnostima, dovesti do povrede načela jednakosti strana, svojstvenog kontekstu pravičnog i nepristrasnog suđenja. Na osnovu ovih načela, u vezi sa navodom o (i) nepristrasnosti stručnjaka, Sud je utvrdio da podnosilac zahteva ne potkrepljuje u dovoljnoj meri „*legitimne sumnje*“ o njihovoj nepristrasnosti i iako one mogu biti objektivno opravdane „u okolnosti konkretnog slučaja; i (ii) tokom postupka pred Osnovnim sudom, posebno u postupku preispitivanja, podnosilac zahteva je imao priliku da efektivno učestvuje i osporava izveštaj koji su pripremili ti stručnjaci. Shodno tome, Sud je utvrdio da navod podnosioca

plotfuqishmërisë së vendimeve të formës së prerë. Megjithatë, Gjykata konstatoi se të njëjtat parime nuk ishin të aplikueshme në rrethanat e rastit konkret, pasi ajo procedurë kishte përfunduar si rezultat i tërheqjes së propozimit për përmbarim nga vetë parashtruesi i kërkesës.

Së treti, përkitazi me pretendimin e parashtruesit të kërkesës për mungesë të paanshmërisë së gjykatës, si rezultat i caktimit të ekspertëve në procedurë përmbarimore, Gjykata gjithashtu shtjelloi dhe pastaj aplikoi parimet dhe kriteret themelore të vendosura përmes praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së dhe praktikës gjyqësore të Gjykatës, sipas së cilave, e drejta për një gjykim të drejtë e garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së, nuk kërkon domosdoshmërisht që një ekspert i dëgjuar nga një “gjykatë” të përmbushë të njëjtat kërkesa për pavarësi dhe paanshmëri si vetë gjykata, megjithatë, mungesa e paanshmërisë nga ana e një eksperti të caktuar nga gjykata, mund në rrethana të caktuara, të rezultojë në shkelje të parimit të barazisë së armëve, parim ky i qenësishëm në kontekst të një gjykimi të drejtë dhe të paanshëm. Mbi bazën e këtyre parimeve, sa i përket pretendimit për (i) mungesë të paanshmërisë së ekspertëve, Gjykata gjeti se parashtruesi i kërkesës nuk mbështet mjaftueshëm “*dyshimet legjitime*” për mungesë të paanshmërisë së tyre dhe as pse të njëjtat mund të jenë “*objektivisht të justifikueshme*” në rrethanat e rastit konkret; dhe (ii) gjatë procedurës së zhvilluar pranë Gjykatës Themelore, në veçanti në procedurë të rivendosjes, parashtruesi i kërkesës ka pasur mundësi efektive pjesëmarrjeje dhe kontestimi të raportit të përgatitur nga këta ekspertë. Rrjedhimisht, Gjykata konstatoi se pretendimi i parashtruesit të kërkesës për mungesë të paanshmërisë së ekspertëve nuk rezulton në shkelje të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

Përfundim

Përfundimisht, mbështetur në rrethanat e rastit konkret dhe bazuar edhe në sqarimet e dhëna në Aktgjykimin e publikuar, Gjykata njëzëri shpalli kërkesën e pranueshme dhe

zahteva za nedostatak nepristrasnosti stručnjaka ne dovodi do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.

Zaključak

Konačno, na osnovu okolnosti konkretnog slučaja i na osnovu pojašnjenja datih u objavljennoj presudi, Sud je jednoglasno proglasio zahtev prihvatljivim i većinom glasova utvrdio da je rešenje [CLM. br. 8/2019] od 17. juna 2020. godine Vrhovnog suda Kosovo i rešenje [Ac. br. 5514/18] od 13. maja 2019. godine Apelacionog suda Kosova u skladu sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a.

me shumicë votash konstatoi se Aktvendimi [CLM. nr. 8/2019] i 17 qershorit 2020 i Gjykatës Supreme të Kosovës dhe Aktvendimi [Ac. nr. 5514/18] i 13 majit 2019 i Gjykatës së Apelit të Kosovës, janë në pajtueshmëri me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

Neni 31 [E Drejta në Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]

Cenimi i parimit të “paanshmërisë së një gjykate”

KI196/21, parashtrues, Gëzim Shtufi, vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit PML. nr. 310/2021, të Gjykatës Supreme të Kosovës, të 14 shtatorit 2021

Pjesëmarrja e të njëjtit gjyqtar në dy nivele të ndryshme të juridiksionit për rastin penal, dhe atë dy herë si kryesuese e kolegjit në Gjykatën e Apelit dhe së fundmi si anëtare e kolegjit në Gjykatën Supreme, cenon garancitë procedurale të paanshmërisë së një gjykate, të përcaktuara me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së: - *shkelje e të drejtave kushtetuese.*

Faktet

Rrethanat e rastit konkret ndërlidhen, ndër tjerash, me procedurat gjyqësore në një çështje penale, në të cilën e njëjta gjyqtare kishte marrë pjesë në kolegjin vendimmarrës në dy nivele juridiksioni. Më saktësisht, nga shkresat e lëndës rezulton që ndaj parashtruesit të kërkesës, Prokuroria Themelore në Prizren kishte ngritur aktakuzë për kryerjen e veprave penale të “detyrimit” dhe të “mbajtjes në pronësi, kontroll ose në posedim të paautorizuar të armëve” Gjykata Themelore e kishte liruar parashtruesin e kërkesës nga aktakuza sa i përket të parës, ndërsa e kishte shpallur fajtor përkitazi me të dytën, duke e dënuar parashtruesin e kërkesës me gjobë. Pas ankesës së Prokurorisë Themelore, Gjykata e Apelit e ktheu çështjen në rigjykim në Gjykatën Themelore, sa i përket lirimit nga aktakuza për veprën penale të “detyrimit”. Kryesuese e Kolegjit shqyrtues në këtë vendimmarrje ishte gjyqtarja M.M. Duke vendosur në

Çlan 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

Krshenje načela „nepristrasnosti suda“

KI196/21, podnosilac, Gëzim Shtufi, Ocena ustavnosti Presude PML. br. 310/2021, Vrhovnog suda Kosova, od 14. septembra 2021. Godine

Učešće istog sudije na dva različita nivoa jurisdikcije u krivičnom predmetu, i to na dva navrata u svojstvu predsedavajuće veća u Apelacionom sudu i drugi put kao član veća Vrhovnog suda, krši proceduralne garancije nepristrasnosti jednog suda, propisane članom 31. Ustava, u smislu člana 6. EKLJP-a: - *povreda ustavnih prava.*

Činjenice

Okolnosti ovog predmeta odnose se, između ostalog, na sudski postupak u krivičnom predmetu, u kojem je ista sudija učestvovala u veću za odlučivanje na dva nivoa nadležnosti. Tačnije, iz spisa predmeta proizilazi da je protiv podnosioca zahteva Osnovno tužilaštvo u Prizrenu podiglo optužnicu za izvršenje krivičnih dela „*iznuda*“ i „*neovlašćeno vlasništvo, kontrola ili posedovanje oružja*“. Osnovni sud je oslobodio podnosioca zahteva prve optužnice, dok ga je proglasio krivim po drugoj, osudivši podnosioca na novčanu kaznu. Po žalbi Osnovnog tužilaštva, Apelacioni sud je vratio predmet na ponovno suđenje Osnovnom sudu, povodom oslobađanja od optužnice za krivično delo „*iznuda*“. Predsedavajuća pretresnog veća u ovom odlučivanju bila je sudija M.M. Odlučujući o ponovnom suđenju, Osnovni sud je ponovo odbacio optužbu protiv podnosioca zahteva za krivično delo „*iznuda*“, pozivajući se na načelo *res judicata*. Apelacioni sud je, postupajući po žalbi Osnovnog tužilaštva, po

rigjykim, Gjykata Themelore e refuzoi sërish akuzën ndaj parashtruesit të kërkesës për veprën penale të “*detyrimit*”, duke u thirrur në parimin *res judicata*. Gjykata e Apelit, duke vepruar sipas ankesës së Prokurorisë Themelore, për herë të dytë e riktheu çështjen në rigjykim në Gjykatën Themelore, duke urdhëruar që në rigjykim kjo çështje penal-juridike t’i jepet një trupi tjetër gjykues, pasi trupi gjykues i cili ka gjykuar në shkallë të parë nuk i është përmbytur vërejtjeve dhe udhëzimeve të Gjykatës së Apelit. Kryesuese e Kolegjit shqyrtues në këtë vendimmarrje ishte sërish gjyqtarja M.M. Gjykata Themelore sërish e refuzoi aktakuzën ndaj parashtruesit të kërkesës, duke u thirrur në parimin *res judicata* dhe *ne bis in idem*. Aktgjykimi i Gjykatës Themelore ishte ankimuar nga Prokuroria Themelore në Gjykatën e Apelit, e cila e riktheu për herë të tretë çështjen në rigjykim në Gjykatën Themelore, me ç’rast kjo e fundit e shpalli fajtor parashtruesin e kërkesës për veprën penale të “*detyrimit*” dhe e dënoi atë me burgim me kusht në kohëzgjatje prej 1 (një) viti. Prokuroria Themelore parashtrroi përsëri ankesë kundër Aktgjykimit të Gjykatës Themelore, por këtë herë vetëm sa i përket lartësisë së dënimit të shqiptuar. Gjykata e Apelit e ndryshoi Aktgjykimin e Gjykatës Themelore, duke e rritur dënimin nga një vit me kusht, në 3 (tre) vite me burgim efektiv. Parashtruesi i kërkesës kundër Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit paraqiti kërkesë për mbrojtje të ligshëmërisë në Gjykatën Supreme, me ç’rast kjo e fundit, e refuzoi kërkesën për mbrojtje të ligshëmërisë dhe vërtetoi aktgjykimet e instancave më të ulëta, duke e lënë në fuqi dënimin e shqiptuar me burgim efektiv në kohëzgjatje prej 3 (tre) vitesh. Në këtë vendimmarrje pjesë e Kolegjit shqyrtues ishte gjyqtarja M. M.

Pretendimet e palëve

Parashtruesi i kërkesës para Gjykatës Kushtetuese pretendoi shkelje të parimit të (i) “*paanshmërisë së gjykatës*”, si rezultat i pjesëmarrjes së gjyqtares M. M. në dy nivele të ndryshme të juridiksionit për rastin penal ndaj tij, konkretisht në atë të Gjykatës së Apelit dhe atë të Gjykatës Supreme; si dhe (ii)

drugi put vratio predmet Osnovnom sudu na ponovno suđenje, naloživši da se u ponovnom postupku ovaj krivični predmet dodeli drugom pretresnom veću, pošto pretresno veće koje je sudilo u prvom stepenu nije se pridržavao primedbi i uputstava Apelacionog suda. Predsedavajuća pretresnog veća u ovom odlučivanju ponovo je bila sudija M.M. Osnovni sud je ponovo odbacio optužnicu protiv podnosioca zahteva, pozivajući se na princip *res judicata* i *ne bis in idem*. Osnovno tužilaštvo je na presudu Osnovnog suda uložilo žalbu Apelacionom sudu, koji je predmet po treći put vratio Osnovnom sudu na ponovno suđenje, u kom slučaju je ovaj proglasio podnosioca zahteva krivim za krivično delo “iznude” i osudio ga na uslovnu kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine. Protiv presude Osnovnog suda, žalbu je izjavilo Osnovno tužilaštvo, ali ovaj put samo u odnosu na visinu izrečene kazne. Apelacioni sud je preinačio presudu Osnovnog suda na taj način što je uslovnu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine povećao u kaznu efektivnog zatvora u trajanju od tri godine. Podnosilac zahteva je protiv presude Apelacionog suda podneo Vrhovnom sudu zahtev za zaštitu zakonitosti, kojom prilikom ovaj poslednji odbio zahtev za zaštitu zakonitosti i potvrdio nižestepene presude, ostavljajući na snazi izrečenu kaznu efektivnog zatvora u trajanju od 3 (tri) godine. U ovom odlučivanju član pretresnog veća je bila sudija M.M.

Navodi stranaka

Podnosilac zahteva je pred Ustavnim sudom naveo povredu principa (i) “nepriistrasnosti suda”, kao rezultat učešća sudije M.M. na dva različita nivoa nadležnosti za krivični predmet protiv njega, odnosno onaj Apelacionog suda i onaj Vrhovnog suda; i (ii) “pravo na obrazloženu odluku”, kao sastavni deo prava na pravično i nepriistrasno suđenje, zagarantovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a.

Nalazi Suda

Ocenjujući navode podnosioca zahteva, Sud je prvo razradio opšte principe svoje sudske prakse i ESLJP-a, u vezi sa “nepriistrasnošću suda”, a zatim ih primenio na okolnosti ovog slučaja. Sud je, između ostalog, naglasio da

të së “drejtës për një vendim të arsyetuar”, si pjesë përbërëse të së drejtës së një gjykimi të drejtë dhe të paanshëm, të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së.

Gjetjet e Gjykatës

Në vlerësimin e pretendimeve të parashtruesit të kërkesës, Gjykata fillimisht shtjelloi parimet e përgjithshme të praktikës së saj gjyqësore dhe të GJEDNJ-së, përkritazi me “paanshmërinë e gjykatës”, dhe më pas i aplikoi të njëjtat në rrethanat e rastit konkret. Gjykata, ndër tjerash, ritheksoi se paanësia e një gjykate bazuar në praktikën e konsoliduar gjyqësore të saj dhe GJEDNJ-së, duhet të përcaktohet sipas (i) testit subjektiv, që ndërlidhet, ndër tjerash, me bindjen dhe sjelljen personale të një gjyqtari, duke vlerësuar nëse një gjyqtar mund të ketë pasur paragjykimet personale apo anshmëri në një rast të caktuar; dhe (ii) testit objektiv apo nëse vet gjykata, mes tjerash, përbërja e saj, ka ofruar garancione të mjaftueshme për të përjashtuar çdo dyshim legjitim dhe objektivisht të arsyeshëm në këtë drejtim.

Në këtë kuptim, Gjykata, duke zbatuar kriteret e sipërcekura, konstatoi se trupi gjykues i Gjykatës Supreme ishte i paanshëm në kuptim të testit subjektiv, megjithatë ai nuk ishte i paanshëm në kuptim të testit objektiv, për faktin se, gjyqtarja M. M. kishte marrë pjesë në dy nivele të ndryshme të juridiksionit për rastin e njëjtë penal, dhe atë dy herë si kryesuese e Kolegjit në Gjykatën e Apelit dhe së fundmi si anëtare e Kolegjit në Gjykatën Supreme. Në këtë kontekst, Gjykata përtej kriterëve të përcaktuara në nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së, gjithashtu rikujtoi përmbajtjen e paragrafit 2 të nenit 39 (Bazat për përjashtimin e gjyqtarëve) të Kodit të Procedurës Penale, i cili specifikisht përcakton që gjyqtari duhet të vetpërrjashtohet nga vendimmarrja në rast se ka marrë pjesë në procedura të mëhershme në të njëjtin rast penal, gjë që nuk kishte ndodhur në rrethanat e rastit konkret.

Përfundim

Për pasojë dhe bazuar edhe në sqarimet e dhëna në Aktgjykimin e publikuar, Gjykata

nepristrasnost suda, zasnovana na njegovoj konsolidovanoj sudskoj praksi i na praksi ESLJP-a, treba da bude utvrđena prema (i) subjektivnom testu, koji se, između ostalog, odnosi na lično uverenje i ponašanje sudije, procenjajući da li je sudija možda imao lične predrasude ili pristrasnosti u određenom slučaju; i (ii) objektivnom testu ili da li je sam sud, *inter alia*, njegov sastav, pružio dovoljne garancije da isključi svaku legitimnu i razumno opravdanu sumnju u ovom pogledu.

U tom smislu, Sud je, primenjujući navedene kriterijume, našao da je pretresno veće Vrhovnog suda bilo nepristrasno u pogledu subjektivnog testa, ali nije bilo nepristrasno u pogledu objektivnog testa, jer je sudija M.M. učestvovala na dva različita nivoa nadležnosti u krivičnom predmetu, i to dva puta kao predsedavajuća veća Apelacionog suda i poslednji put kao član veća Vrhovnog suda. U tom kontekstu, Sud je, pored kriterijuma utvrđenih u članu 31. Ustava i članu 6. EKLJP-a, podsetio i na sadržaj stava 2. člana 39. (Razlozi za izuzeće sudija) Zakonika o krivičnom postupku, kojim je specifično propisano da sudija treba da bude izuzet od odlučivanja u slučaju da je učestvovao u prethodnim postupcima u istom krivičnom predmetu, što se nije desilo u okolnostima konkretnog slučaja.

Zaključak

Shodno tome i na osnovu obrazloženja datih u objavljenoj presudi, Sud je našao da je osporena presuda [PML. br. 310/2021] od 14. septembra 2021. godine Vrhovnog suda, doneta suprotno procesnim garancijama iz člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, vraćajući istu Vrhovnom sudu na ponovno odlučivanje.

konstatoi se, Aktgjykimi i kontestuar [Pml. nr. 310/2021] i 14 shtatorit 2021 i Gjykatës Supreme, është nxjerrë në kundërshtim me garancitë procedurale të përcaktuara në nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, duke e kthyer të njëjtin në rivendosje në Gjykatën Supreme.

Neni 31 [E Drejta në Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]

E drejta për “qasje në gjykatë”

KI55/21, Parashtrues: Muhamet Ademi, vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. nr. 387/2020 të 13 janarit 2021

Refuzimi i padisë së parashtruesit të kërkesës si e paafatshme, sepse i njëjti, në esencë, nuk duhej të priste vendimin e organit të shkallës së dytë por të fillonte procedurën përmes padisë bazuar në heshtjen administrative të të njëjtit, pas një dekade procedurash në të cilat padia e parashtruesit të kërkesës ishte vendosur e rivendosur në merita, nuk është proporcionale me qëllimin e ndjekur për garantimin e sigurisë juridike dhe administrimin e mirëfilltë të drejtësisë, si një ndër parimet bazë të sundimit të ligjit në një shoqëri demokratike dhe rezulton në cenim të së drejtës për “qasje në gjykatë”, garanci kjo e mishëruar në garancitë procedurale të përcaktuara përmes të drejtës në gjykim të drejtë dhe të paanshëm, të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së: - *shkelje e të drejtave kushtetuese.*

Faktet

Rrethanat e rastit konkret ndërlidhen me një vendim të vitit 2004 të punëdhënësit, përkatësisht Shërbimin Korrektues të Qendrës së Paraburgimit në Lipjan, për shkëputjen e marrëdhënies së punës së parashtruesit të kërkesës, si rezultat i shkeljes disiplinore gjatë orarit të punës. Parashtruesi i kërkesës, kishte kontestuar këtë vendim në kuadër të organeve të punëdhënësit, instanca e dytë e së cilit, pas 6 (gjashtë) muajsh kishte refuzuar ankesën e

Çlan 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

Pravo na “pristup sudu”

KI55/21, Podnosilac: Muhamet Ademi, ocena ustavnosti presuda Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 387/2020 od 13. januara 2021. godine

Odbijanje tužbe podnosioca zahteva kao neblagovremena, jer u suštini, isti nije morao da čeka odluku drugostepenog organa nego da pokrene postupak po tužbi na osnovu administrativne ćutanja istog, nakon jedne decenije procedura u kojima tužba podnosioca zahteva bila odlučivana i ponovno odlučivana u meritumu, nije srazmerna cilju kojim se teži radi garantovanja pravne sigurnosti i pravilnog sprovođenja pravde, kao jedno od osnovnih načela vladavine prava jednog demokratskog društva i rezultira kršenjem prava na „pristup sudu“, garancija sadržana u procesnim garancijama definisanim pravom na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a: - *povreda ustavnih prava.*

Činjenice

Okolnosti konkretnog slučaja odnose se na jednu odluku iz 2004. godine poslodavca, odnosno Korektivne službe, Pritvorni Centar u Lipljanu, o prekidu radnog odnosa podnosiocu zahteva kao rezultat disciplinskih povreda tokom radnog vremena. Podnosilac zahteva je osporio ovu odluku u okviru organa poslodavca, čiji je drugi stepen nakon 6 (šest) meseci odbio žalbu podnosioca zahteva. Protiv ove odluke je podnosilac zahteva inicirao postupke pred redovnim sudovima. Opštinski sud u Lipljanu je odlučio u korist podnosioca zahteva, obavezujući

parashtruesit të kërkesës. Kundër këtij vendimi, parashtruesi i kërkesës kishte filluar procedurat para gjykatave të rregullta. Gjykata Komunale në Lipjan kishte vendosur në favor të parashtruesit përkatës, duke e detyruar punëdhënësin që të njëjtin ta kthejë në vendin e tij të mëparshëm të punës, duke i njohur atij të gjitha të drejtat që dalin nga kjo marrëdhënie e punës. Megjithatë, si rezultat i ankesave të punëdhënësit lidhur me kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës, gjatë periudhës ndërmjet vitit 2006 deri në vitin 2015, procedurat ishin zhvilluar në Gjykatën e Qarkut, në Gjykatën e Apelit dhe në Gjykatën Supreme, në të cilat kjo kërkesëpadi ishte shqyrtuar si nga aspekti procedural dhe ai i meritave të kërkesëpadiës. Përfundimisht, çështja ishte kthyer në rivendosje në Gjykatën Themelore, e cila sërish kishte aprovuar në tërësi kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës. Megjithatë, dhe duke vendosur sipas ankesës së punëdhënësit, Gjykata e Apelit kishte prishur Aktgjykimin e Gjykatës Themelore, duke e refuzuar kërkesëpadinë e parashtruesit të kërkesës, kësaj radhe me arsyetimin se padia fillestare ishte paraqitur jashtë afateve ligjore, siç ishte përcaktuar në Ligjin për të Drejtat Themelore të Marrëdhënies së Punës të 28 shtatorit 1989 të RSFJ-së. Duke vepruar sipas kërkesës për revizion, Gjykata e Supreme konfirmoi qëndrimin e Gjykatës së Apelit.

Ankesat e parashtruesit të kërkesës

Parashtruesi i kërkesës para Gjykatës i kontestoi konstatimet e lartcekura të Gjykatës Supreme, përfshirë edhe ato të Gjykatës së Apelit, duke pretenduar se të njëjtat janë nxjerrë në kundërshtim me të drejtat e tij kushtetuese, përkatësisht të drejtën për mjet juridik dhe mbrojtjen gjyqësore të të drejtave të përcaktuara me nenet 32 [E Drejta për Mjet Juridik] dhe 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës.

Gjetjet e Gjykatës

Në vlerësimin e pretendimeve të parashtruesit të kërkesës, Gjykata fillimisht theksoi se rrethanat faktike dhe juridike të rastit konkret ngërthejnë elemente të së “drejtës për qasje në gjykatë”, si pjesë përbërëse e së

poslodavca da istog vrati na njegovo pret-hodno radno mesto, prepoznajući mu sva prava koja proizilaze iz ovog radnog odnosa. Međutim, kao rezultat žalbi poslodavca u vezi sa tužbenim zahtevom podnosioca zahteva tokom perioda od 2006. godine do 2015. godine, postupci su sprovedeni u Okružnom sudu, pred Apelacionim Sudom, gde je ovaj tužbeni zahtev razmatran kako u pogledu proceduralnog aspekta tako i u meritumu tužbenog zahteva. Konačno, pitanje je vraćeno na ponovno odlučivanje pred Osnovnim sudom, koji je opet u potpunosti usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva. Međutim, odlučujući po žalbi poslodavca, Apelacioni sud je poništio presudu Osnovnog suda, odbijajući tužbeni zahtev podnosioca zahteva, ovog puta obrazlažući da je početna tužba podneta van zakonskih rokova, kako je to i bilo propisano u Zakonu o Osnovnim pravima iz radnog odnosa od 28. septembra 1989. godine SFRJ-a. Delujući po zahtevu za reviziju, Vrhovni Sud je potvrdio stav Apelacionog suda.

Navodi stranaka

Podnosilac zahteva je pred Sudom osporio gore navedene zaključke Vrhovnog Suda, uključujući i zaključke Apelacionog suda tvrdeći da su iste donete u suprotnosti sa njegovim ustavnim pravima odnosno sa pravom na pravno sredstvo i sudskom zaštitom prava, propisana u članovima 32 [Pravo na pravno sredstvo], odnosno 54 [Sudska zaštita prava] Ustava.

Nalazi Suda

U proceni navoda podnosioca zahteva, Sud je prvobitno naglasio da činjenične i pravne okolnosti ovog slučaja sadrže elemente „prava na pristup sudu“, kao integralni deo prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagaranatovanog članom 31. Ustava, i članom 6. EKLJP-a.

Sud je, s tim u vezi, razmatrajući i primenjujući principe koji su postavljeni u sudskoj praksi suda kao i u sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava, između ostalog, utvrdio da: (i) preterano formalno tumačenje i konstatacija u vezi sa primenljivošću odredbi Zakonu o Osnovnim pravima iz radnog odnosa od 28. septembra 1989. godine

drejtës në gjykim të drejtë edhe të paanshëm, të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës dhe me nenin 6 të KEDNJ-së. Gjykata, në këtë aspekt, duke shtjelluar dhe aplikuar parimet e vendosura përmes praktikës së saj gjyqësore dhe asaj të GJEDNJ-së, konstatoi ndër tjerash, se: (i) interpretimi tejet formalist dhe konstatimi në lidhje me aplikueshmërinë e dispozitave të Ligjit për të Drejtat Themelore të Marrëdhënies së Punës të 28 shtatorit 1989 të RSFJ-së, nga ana e Gjykatës Supreme, duke rezultuar në konstatimin se padia fillestare e parashtruesit të kërkesës ishte e paafatshme, sepse i njëjti, në esencë, nuk duhej të priste vendimin e organit të shkallës së dytë por të vepronte bazuar në heshtjen administrative të të njëjtit, pas një dekade procedurash në të cilat padia e parashtruesit të kërkesës ishte vendosur e rivendosur në merita, nuk është proporcional me qëllimin e ndjekur për garantimin e sigurisë juridike dhe administrimin e mirëfilltë të drejtësisë, si një ndër parimet bazë të sundimit të ligjit në një shoqëri demokratike; dhe (ii) si rezultat i këtij interpretimi dhe konstatimi të Gjykatës Supreme, parashtruesit të kërkesës i është mohuar “*e drejta e tij e qasjes në gjykatë*”, e rejtë kjo e mishëruar në garantitë procedurale të përcaktuara përmes të drejtës në gjykim të drejtë dhe të paanshëm, të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës dhe me nenin 6 të KEDNJ-së.

Përfundim

Për pasojë dhe bazuar edhe në sqarimet e dhëna në Aktgjykimin e publikuar, Gjykata konstatoi se Aktgjykimi i kontestuar [Rev. nr. 387/2020] i 13 janarit 2021 i Gjykatës Supreme, është nxjerrë në kundërshtim me garantitë procedurale të garantuara me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, dhe rrjedhimisht, shpalli të njëjtin të pavlefshëm, duke e kthyer në rivendosje në pajtueshmëri me konstatimet e Gjykatës Kushtetuese.

SFRJ-a od strane Vrhovnog suda, što je rezultiralo zaključkom da početna tužba podnosioca zahteva nije bila blagovremena, jer isti, u suštini, nije trebao da čeka odluku drugostepenog organa, već da je trebalo da deluje na osnovu administrativnog ćutanja istog, nakon jedne dekade postupaka gde je tužba podnosioca zahteva odlučivana i ponovno odlučivana u meritumu, nije srazmieran sa ciljem kojim se teži radi garancije pravne sigurnosti i pravilnog sprovođenja pravde, kao jednog od osnovnih principa vladavine prava u demokratskom društvu; i (ii) da je kao rezultat ovakvog tumačenja i nalaza Vrhovnog suda, podnosiocu zahteva je uskraćeno „*pravo na pristup sudu*“, pravo koje je uvršteno u proceduralnim garancijama propisanim u pravo na pravično i nepristrasno suđenje zagaranatovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a.

Zaključak

Sledstveno, i na osnovu objašnjenja datih u objavljenoj presudi, Sud je zaključio da je osporena presuda Vrhovnog Suda [Rev. Br. 387/2020] od 13. januara 2021. godine, doneto u suprotnosti sa proceduralnim garancijama koje su zagaranatovane članom 31. Ustava, u vezi sa članom 6. EKLJP-a, i samim tim je proglasio istu nevažećom vraćajući pitanje na ponovno odlučivanje u skladu sa zaključcima Ustavnog suda.

Neni 31 [E Drejta në Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]	Çlan 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]
<p><i>E drejta për seancë dëgjimore</i> <i>KI44/21, parashtrues: Besa Sopi, vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Kolegjit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për çështjet që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit, AC-i-20-0091 të 21 janarit 2021</i></p> <p>Mungesa e kërkesës nga parashtruesi i kërkesës për mbajtje të seancës dëgjimore para Kolegjit të Specializuar dhe Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme për çështje të Privatizimit (në tekstin e mëtejme: DHPGJS), nuk nënkupton heqjen dorë nga ajo e drejtë, si dhe as Kolegji i Apelit nuk lirohet nga detyrimi për të shqyrtuar me vetiniciativë nevojën për mbajtjen e seancës dëgjimore. Për më tepër, mungesa e arsyetimit nga Kolegji i Apelit për mosmbajtjen e seancës dëgjimore, marrë parasysh edhe faktin që Kolegji i Apelit shqyrton çështje edhe të faktit dhe ligjit, cenon të drejtën për një seancë dëgjimore, si një nga garancitë e mishëruara në nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së: - <i>shkelje e të drejtave kushtetuese.</i></p>	<p><i>Pravo na saslušanje</i> <i>KI44/21, podnositeljka: Besa Sopi, ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, AC-i-20-0091 od 21. januara 2021. godine</i></p> <p>Nedostatak zahteva podnosioca za održavanje ročišta saslušanja pred Specijalizovanom većem Posebne komore Vrhovnog suda o pitanjima privatizacije (u daljem tekstu: PKVS), ne podrazumeva odricanje od tog prava, niti se Žalbeno veće oslobađa obaveze da samoinicijativom razmatra potrebu za održavanjem saslušanja, uzimajući u obzir činjenicu da Žalbeno veće razmatra i činjenična i pravna pitanja, krši pravo na saslušanje kao jednu od garancija sadržanih u članu 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a: - <i>povreda ustavnih prava.</i></p>
<p><i>Faktet</i></p> <p>Rrethanat e rastit konkret ndërlihen me privatizimin e Ndërmarrjes Shoqërore NSH “KBI Suhareka” në Suharekë dhe të drejtën përkatëse të punëtorëve për t’iu njohur të ardhurat personale të papaguara nga periudha para privatizimit, siç është e përcaktuar me Shtojcën e Ligjit për Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme dhe me paragrafin 4 të nenit 10 (Të drejtat e të punësuarve) të Rregullores nr. 2003/13 e të ndryshuar me Rregulloren nr. 2004/45.</p> <p>Parashtrueses së kërkesës nuk i është miratuar kërkesa për pagesën e të ardhurave personale të realizuara para fillimit të privatizimit të NSH “KBI Suhareka”. Për pasojë, e njëjta, parashtroi ankesë në Agjencinë Kosovare të Privatizimit. Kjo ankesë u refuzua. Si rezultat i kësaj, parashtruesja e kërkesës paraqiti padi në Kolegjin e Specializuar të Dhomës së</p>	<p><i>Činjenice</i></p> <p>Okolnosti konkretnog slučaja povezane su sa privatizacijom preduzeća DP „IPP Suva Reka“ u Suvoj Reci i respektivnim pravom radnika da joj se prizna pravo na neisplaćene licne dohodake iz perioda pre privatizacije, kao što je utvrđeno Aneksom Zakona o Posebnoj komori Vrhovnog suda i stavom 4. člana 10. (Prava zaposlenih) Uredbe br. 2003/13 izmenjene Uredbom br. 2004/45.</p> <p>Podnositeljki zahteva nije odobren zahtev za isplatom zaostalih ličnih dohodaka ostvarenih pre početka privatizacije DP „IPP Suva Reka“. Podnositeljka zahteva je izjavila žalbe Kosovskoj agenciji za privatizaciju. Ove žalba je odbijena. Kao rezultat toga, ista je podnela tužbe Specijalizovanom veću Posebne komore Vrhovnog suda kojim je osporili odluku Kosovske agencije za privatizaciju u pogledu utvrđivanja činjenica i tumačenja zakona, navodeći takođe da je bila diskriminisana.</p> <p>Specijalizovano veće je nije održalo javnu raspravu obrazlažući da su “Na osnovu člana 76.3 Zakona o Specijalnoj Komori, u vezi člana 399 Zakona o Parničnom</p>

Posaçme të Gjykatës Supreme me të cilën e kontestoi vendimin e Agjencisë Kosovare të Privatizimit në kuptim të vërtetimit të fakteve dhe interpretimit të ligjit, duke theksuar gjithashtu se ajo ishte diskriminuar.

Kolegji i Specializuar nuk mbajti seancë publike me arsyetimin se “Në bazë të nenit 76.3 të Ligjit mbi Dhomën e Posaçme, lidhur me nenin 399 të Ligjit mbi Procedurën Kontestimore, Gjykata përcakton se faktet relevante të rastit janë të pakontestueshme dhe nxjerr këtë aktgjykim pa caktuar seancë dëgjimore”. Duke vepruar në bazë të ankesës së parashtrueses së kërkesës ndaj këtij aktgjykimi, në janar 2021, Kolegji i Apelit nxori aktgjykimin e kontestuar me të cilin e refuzoi ankesën e parashtrueses së kërkesës si të pabazuar dhe e vërtetoi aktgjykimin e Kolegjit të Specializuar, duke arsyetuar se “Në bazë të nenit 69.1 të Ligjit nr. 06/L-086 mbi Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme të Kosovës për çështje që lidhen me Agjencinë Kosovare të Privatizimit (LDHP), Kolegji i Apelit vendosi të mos mbajë pjesën gojore të procedurës”.

Ankesat e parashtruesit të kërkesës

Parashtruesja e kërkesës e kontestoi këtë aktgjykim para Gjykatës, duke theksuar se i njëjti është nxjerrë në kundërshtim me nenin 24 [Barazia para Ligjit], nenin 31 dhe 54 të Kushtetutës dhe me nenin 1 të Protokollit nr. 12 (Ndalimi i përgjithshëm i diskriminimit) të KEDNJ-së. Lidhur me shkeljet e nenit 31 të Kushtetutës, parashtruesja e kërkesës pretendoi se Kolegji i Apelit e ndryshoi aktgjykimin e Kolegjit të Specializuar (i) pa seancë dëgjimore; (ii) pa vërtetuar gjendjen faktike në mënyrë të qartë; (iii) duke shkelur parimin e ndalimit të përgjithshëm të diskriminimit.

Gjetjet e Gjykatës

Në vlerësimin e pretendimeve të parashtrueses së kërkesës, Gjykata u fokusua në pretendimet që kishin të bënin me mungesën e seancës dëgjimore në Dhomën e Posaçme të Gjykatës Supreme, dhe në atë kontekst, (i) së pari i shtjelloi

Postupku, sud odredjuje da su relevantne činjenice slučaja nesporne i donosi ovu presudu bez zakazivanja ročišta saslušanja”. Postupajući na osnovu žalbe podnositeljke zahteva protiv ove presude, u januara 2021. godine, Žalbeno veće je donelo osporenu presudu kojom je odbilo žalbu podnositeljke zahteva, kao neosnovanu, i potvrdilo presudu Specijalizovanog veća obrazlažući da, “Na osnovu člana 69.1 Zakona br. 06/L-086 o Specijalnoj Komori Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovski Agenciju za Privatizaciju (ZSK), Apelaciono Veće odlučuje da ne održi usmeni deo postupka”.

Navodi stranaka

Podnositeljka zahteva osporava ovu presudu pred Sudom, navodeći da je ista doneta u suprotnosti sa članovima 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 54. [Sudska Zaštita Prava] Ustava i članom 1. Protokola br. 12 (Opšta zabrana diskriminacije) EKLJP-a. U vezi sa povredama člana 31. Ustava podnositeljka zahteva navodi da je Žalbeno veće preinačilo presudu Specijalizovanog veća (i) bez rasprave; (ii) bez jasno utvrđenog činjeničnog stanja; (iii) kršeći princip opšte zabrane diskriminacije.

Nalazi Suda

Prilikom ocene navoda podnositeljke zahteva, Sud se fokusirao na one koji su se odnosili na izostanak rasprave pred Posebnom komorom Vrhovnog suda, i u tom kontekstu, (i) prvo izložio opšta načela koja se odnose na pravo na raspravu koje je zagarantovano Ustavom i EKLJP-om, i zatim (ii) primenio ista na okolnosti konkretnog slučaja. Sud je na osnovu pet (5) svojih presuda u slučajevima bivšeg preduzeća “Agimi” kao i na osnovu slučaja Suda koji se odnose na privatizaciju bivše DP “SHARR” kao i između ostalih, presude ESLJP-a *Ramos Nunes de Carvalho e Sá protiv Portugalije*, razjasnio glavna načela koja se odnose na (i) pravo na raspravu pred sudovima prvog stepena; (ii) pravo na raspravu pred sudovima drugog i trećeg stepena; (iii) načela na osnovu kojih treba utvrditi da li je rasprava nužna; i (iv) da li se to što ne postoji rasprava

parimet e përgjithshme lidhur me të drejtën në seancë dëgjimore, që është e garantuar me Kushtetutë dhe me KEDNJ, dhe më pas (ii) i zbatoi të njëjtat në rrethanat e rastit konkret. Gjykata në bazë të pesë (5) aktgjykimeve të saj në rastet e ish-ndërmarrjes “Agimi”, si dhe në rastin e Gjykatës që ka të bëjë me privatizimin e ish-NSH “SHARR”, si dhe, ndër të tjera, në bazë të aktgjykimit të GJEDNJ-së, *Ramos Nunes de Carvalho e Sá kundër Portugalisë*, sqaroi parimet kryesore përkitazi me (i) të drejtën në seancë dëgjimore para gjykatave të shkallës së parë; (ii) të drejtën në seancë dëgjimore para gjykatave të shkallës së dytë dhe të tretë; (iii) parimet në bazë të të cilave duhet të vërtetohet se a është seanca dëgjimore e domosdoshme; dhe (iv) nëse nuk ekziston seanca dëgjimore në shkallën e parë, a mund të korrigohet me mbajtjen e seancës dëgjimore në një shkallë më të lartë dhe kriteret relevante për bërjen e këtij vlerësimi. Përveç kësaj, Gjykata konkretisht shqyrtoi dhe zbatoi praktikën e saj gjyqësore si dhe praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, në bazë të së cilës bëhet vlerësimi se a mund të konsiderohet mungesa e kërkesës për seancë dëgjimore, heqje dorë e heshtur nga palët nga ajo e drejtë.

Në bazë të këtyre parimeve, Gjykata konstatoi se Aktgjykimi i kontestuar, përkatësisht Aktgjykimi [AC-I-20-0091] i 21 janarit 2021, është nxjerrë në kundërshtim me garantitë e mishëruara në nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 KEDNJ-së në kuptim të së drejtës në seancë dëgjimore, ndër të tjera, për shkak se (i) fakti që parashtruesja e kërkesës nuk ka kërkuar seancë dëgjimore para Kolegjit të Specializuar dhe atij të Apelit, nuk nënkupton heqjen dorë të saj nga kjo e drejtë dhe as nuk e liron Kolegjin e Apelit, bazuar në ligjin e aplikueshëm, nga detyrimi që të trajtojë me nismën e vet domosdoshmërinë e mbajtjes së një seance dëgjimore; (ii) parashtrueses së kërkesës i është mohuar e drejta në seancë dëgjimore në dy nivele të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme; (iii) Kolegji i Apelit nuk kishte trajtuar “çështje ekskluzivisht ligjore ose të natyrës së lartë teknike”, çështje këto bazuar në të

na prvom stepenu može ispraviti održavanjem rasprave na višem stepenu i relevantne kriterijume za sprovođenje te procene. Pored toga, Sud je konkretno razmotrio i primenio svoju sudsku praksu kao i sudsku praksu ESLJP-a na osnovu koje se vrši procena da li se izostanak zahteva za raspravu može smatrati prećutnim odricanjem stranaka od takvog prava.

Na osnovu ovih načela, Sud je utvrdio da je osporena presuda, odnosno presuda [AC-I-20-0091] od 21. januara 2021. godine, doneta u suprotnosti sa garancijama sadržanim u članu 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a u pogledu prava na raspravu, između ostalog, zbog toga što (i) činjenica da podnositeljka zahteva nije tražila raspravu pred Specijalizovanim i Žalbenim većem ne podrazumeva njeno odricanje od ovog prava, niti oslobađa Žalbeno veće obaveze da na sopstvenu inicijativu ispita nužnost održavanja rasprave; (ii) podnosiocima zahteva uskraćeno pravo na raspravu na oba nivoa Posebne komore Vrhovnog suda; (iii) Žalbeno veće nije razmatralo “isključivo pravna pitanja ili pitanja visokotehničke prirode”, kao pitanja na osnovu kojih su mogle postojati “izuzetne okolnosti koje opravdavaju izostanak rasprave”; (iv) Žalbeno veće nije razmatralo “činjenična i pravna” pitanja, kao pitanja čije razmatranje, u principu, zahteva održavanje rasprave; i (v) Žalbeno veće nije obrazložilo “odustajanje od rasprave”.

Zaključak

Kao rezultat toga, Sud je utvrdio da se gore navedena presuda Vrhovnog suda mora proglasiti ništavom i vratiti Žalbenom veću Posebne komore Vrhovnog suda na ponovno odlučivanje. Sud je takođe naglasio činjenicu da se njegovo utvrđenje povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, u okolnostima konkretnog slučaja, odnosi isključivo na izostanak rasprave i da se ni na koji način se odnosi na i ne prejudicira rezultat merituma slučaja.

cilat do të mund të kishin ekzistuar “rrethana të jashtëzakonshme që do të justifikonin mungesën e një seance dëgjimore”; (iv) Kolegji i Apelit kishte shqyrtuar çështje “të fakteve dhe të ligjit”, si çështje shqyrtimi i të cilave, në parim, kërkon mbajtjen e seancës dëgjimore; dhe (v) Kolegji i Apelit nuk kishte arsyetuar “heqjen dorë nga seanca dëgjimore”.

Përfundim

Si rezultat i kësaj, Gjykata konstatoi se Aktgjykimi i lartpërmendur i Gjykatës Supreme duhet të deklarohet i pavlefshëm dhe t’i kthehet Kolegjit të Apelit të Dhomës së Posaçme të Gjykatës Supreme në rivendosje. Gjykata gjithashtu e theksoi faktin se konstatimi nga ana e saj, i shkeljes së nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, në rrethanat e rastit konkret ndërlidhet vetëm me mungesën e seancës dëgjimore dhe se në asnjë mënyrë nuk ndërlidhet dhe nuk paragjykon rezultatin e meritave të rastit.

**Neni 12 [Pushteti Lokal]
Neni 123 [Parimet e Përgjithshme]
Neni 124 [Organizimi dhe Funkcionimi i Vetëqeverisjes Lokale]**

Ndërhyrja në kompetencat vetanake të Komunës dhe cenimi i përgjegjësive komunale KO145/21, parashtrues i kërkesës: Komuna e Kamenicës, vlerësim i kushtetutshmërisë së Vendimit të Ministrisë së Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit nr. 01B/24 të 23 prillit 2021

Organizimi i mësimin alternativ të përshpejtuar dhe përcaktimi i organizimit të mësimin në objektet përkatëse shkollorë në një komunë nga Ministria e Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit (në tekstin e mëtejme: MASHTI), cenon përgjegjësitë komunale dhe kompetencat vetanake të Komunës lidhur me ofrimin e arsimit publik parashkollor, fillor dhe të mesëm, në kundërshtim me garancitë kushtetuese e ligjore: - *shkelje e të drejtave kushtetuese.*

**Çlan 12. [Lokalna vlast]
Çlan 123. [Opšta načela]
Çlan 124. [Organizacija i funkcionisanje lokalne samouprave]**

Mešanje u sopstvene nadležnosti i odgovornosti opštine KO145/21, Podnosilac zahteva: Opština Kamenica, Ocena ustavnosti odluke Ministarstva obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacije. br. 01B/24 od 23. aprila 2021. godine

Organizacija alternativne ubrzane nastave i određivanje organizacije nastave u dotičnim školskim objektima u jednoj opštini od strane Ministarstva obrazovanja, nauke, tehnologije i inovacije (u daljem tekstu: MONTI), krši opštinske odgovornosti i sopstvene nadležnosti Opštine u vezi sa pružanjem predškolskog javnog obrazovanja, osnovnog i srednjeg, protivno ustavnim i zakonskim garancijama; - *povreda ustavnih prava.*

Činjenice

Faktet

Rrethanat e rastit konkret ndërlidhen me riorganizimin e shkollave në Komunën e Kamenicës në vitin 2019, riorganizim ky i cili ishte iniciuar përmes vendimeve përkatëse të Kryetarit të Komunës, ndër tjerash, me arsyetimin e rënies së numrit të nxënësve në disa shkolla dhe mungesës së infrastrukturës së mirëfilltë të institucioneve arsimore. Fillimisht, Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal kishte konstatuar se vendimet përkatëse ishin nxjerrë në përputhshmëri me ligjet e aplikueshme, përkatësisht kompetencat vetanake të komunave dhe MASHTI kishte inspektuar zbatueshmërinë e këtyre vendimeve. Megjithatë, disa prindër të nxënësve të afektuar kishin refuzuar zbatimin e këtyre vendimeve dhe kishin kontestuar të njëjtat përmes konfliktit administrativ, duke kërkuar edhe nxjerrjen e masave të përkohshme me qëllim të pezullimit të zbatimit të vendimeve të Komunës. Gjykata Supreme, bazuar në shkresat e rastit, kishte refuzuar pezullimin e zbatimit të vendimeve përkatëse. Duke marrë parasysh që një numër nxënësish nuk vijuan mësimin sipas përcaktimeve të vendimeve të Komunës, në vitin 2021, MASHTI kishte formuar një komision për të vlerësuar mosvijueshmërinë e mësimin nga ana e 441 nxënësve, i cili, ndër tjerash, kishte rekomanduar që për të adresuar situatën, MASHTI dhe Komuna duhet të: (i) ndër marrin veprime të harmonizuara; dhe (ii) të themelojnë grup punues për analizimin e situatës në shkolla. Megjithatë, MASHTI, nxori vendimin e kontestuar, bazuar në të cilin organizoi “mësimin alternativ të përshpejtuar për 441 nxënësit e Komunës së Kamenicës”. Këtë vendim, Komuna e Kamenicës e kontestoi para Gjykatës, duke pretenduar se përmes tij, MASHTI kishte ndërhyrë në kompetencat vetanake të Komunës dhe rrjedhimisht kishte cenuar përgjegjësitë komunale në kundërshtim me garancitë kushtetuese.

Ankesat e parashtruesit të kërkesës

Parashtruesi i kërkesës pretendon se vendimi i kontestuar i MASHT-it ka cenuar përgjegjësitë e tij komunale në shkelje të nenëve 12, 123 dhe 124 të Kushtetutës në

Okolnosti konkretnog slučaja povezane su sa reorganizacijom škola u opštini Kamenica iz 2019. godine, a koja reorganizacija je pokrenuta relevantnim odlukama predsednika opštine, između ostalog, sa obrazloženjem da se broj učenika u pojedinim školama smanjio i da ne postoji odgovarajuća infrastruktura obrazovanih ustanova. Na početku, Ministarstvo administracije lokalne samouprave je utvrdilo da su relevantne odluke donete u saglasnosti sa važećim zakonima, odnosno sopstvenim nadležnostima opština i da je MONTI sproveo inspekciju izvršenja ovih odluka. Međutim, nekoliko roditelja pogođenih učenika su odbili izvršenje ovih odluka i osporili iste u upravnom sporu, tražeći i da se donesu privremene mere radi obustave izvršenja odluka Opštine. Vrhovni sud je, na osnovu spisa predmeta, odbio obustavu izvršenja predmetnih odluka. S obzirom na to da izvesni broj učenika nije pohađao nastavu prema utvrđenjima odluka Opštine, 2021. godine, MONTI je formirao Komisiju za procenu nepohađanja nastave od strane 441 učenika, koja je, između ostalog, preporučila da radi rešavanja situacije, MONTI i Opština treba da: (i) preduzimaju usaglašene radnje; i (ii) osnuju radnu grupu radi analize situacije u školama. Međutim, MONTI je doneo osporenu odluku na osnovu koje je organizovao “ubrzanu alternativnu nastavu za 441 učenika opštine Kamenica”. Ovu odluku je opština Kamenica osporila pred Sudom, navodeći da se njome MONTI umešao u sopstvene nadležnosti opštine, i da je samim tim povredio opštinske odgovornosti u suprotnosti sa ustavnim garancijama.

Žalbe podnosioca zahteva

Podnosilac zahteva tvrdi da su osporenim odlukom MONTI-a povređene njegove opštinske odgovornosti u suprotnosti sa članovima 12, 123. i 124. Ustava u vezi sa članom 2. (Ustavni i pravni okvir lokalne samouprave) i članom 4. (Obim lokalne samouprave) Evropske povelje o lokalnoj samoupravi, navodeći, u suštini, da je: (i) osporena odluka doneta u suprotnosti sa članom 12. Ustava u vezi sa stavom (h) člana 17. (Izvorna nadležnost) Zakona br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi (u daljem tekstu:

ndërlidhje me nenin 2 (Baza Kushtetuese dhe Ligjore e Vetëqeverisjes Lokale) dhe nenin 4 (Fushëveprimi i Vetëqeverisjes Lokale) të Kartës Evropiane për Vetëqeverisje Lokale, duke theksuar, në esencë se (i) Vendimi i kontestuar është nxjerrë në kundërshtim me nenin 12 të Kushtetutës në ndërlidhje me paragrafin (h) të nenit 17 (Kompetencat Vetanake) të Ligjit nr. 03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale (në tekstin e mëtejshëm: LVL), sepse bazuar në këtë dispozitë, komuna ka kompetencë të plotë dhe ekskluzive të ofrojë arsimin publik parashkollor, fillor dhe të mesëm, duke përfshirë regjistrimin dhe licencimin e institucioneve arsimore; (ii) bazuar në ligjet e aplikueshme, MASHTI nuk ka kompetencë të organizojë mësim alternativ ose plotësues dhe vetëm mund të kërkojë nga komuna që të organizojë këtë lloj mësimi; dhe (iii) MASHTI nuk ka kompetencë për të caktuar lokacionet e institucioneve arsimore e as të obligojë komunën që të mbajë mësim alternativ në institucione arsimore të palicencuara, të cilat nuk ekzistojnë edhe më tutje si objekte shkollore. Kundërarargumentet e MASHTI-it, ndër tjerash, theksuan se në nxjerrjen e vendimit të kontestuar është bazuar në Rregulloren e Qeverisë nr. 02/2021 për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive, dhe konsideron se është obligim i shtetit, që në pajtim me parimet ndërkombëtare për mbrojtjen e të drejtave të njeriut, të sigurojë zbatimin e të drejtës themelore për arsim, respektivisht duke siguruar qasje në institucionet e arsimit. Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal, përmes komenteve të dorëzuara në Gjykatë, mbështeti argumentet e MASHTI-it.

Gjetjet e Gjykatës lidhur me pranueshmërinë e kërkesës

Pas parashtrimt të kërkesës për vlerësimin e kushtetutshmërisë së vendimit të kontestuar nga Kryetari i Komunës së Kamenicës, z. Qëndron Kastrati, më 17 tetor 2021, respektivisht 14 nëntor 2021, pas zhvillimit të raundit të dytë të zgjedhjeve lokale në Republikën e Kosovës, Kryetar i Komunës së Kamenicës u zgjodh z. Kadri Rahimaj. Ky i

ZLSU), jer na osnovu ove odredbe opština ima potpunu i isključivu nadležnost da pruža predškolsko, osnovno i srednje javno obrazovanje, uključujući registrovanje i licenciranje obrazovnih ustanova; (ii) na osnovu važećih zakona, MONTI nema nadležnost da organizuje alternativnu ili dopunsku nastavu i samo može da traži od opštine da organizuje ovu vrstu nastave; i (iii) MONTI nema nadležnost da određuje lokacije obrazovnih ustanova, niti da obavezuje opštinu da održava alternativnu nastavu u obrazovnim ustanovama koje su nelicencirane i koje više ne postoje kao školski objekti. Protivargumentima MONTI-a se, između ostalog, naglašava da se on prilikom donošenja osporene odluke oslonio na Uredbu Vlade br. 02/2021 o oblastima administrativne odgovornosti Kancelarije premijera i ministarstava i da smatra da je u skladu sa međunarodnim načelima za zaštitu ljudskih prava, obaveza države da obezbedi primenu osnovnog prava na obrazovanje, odnosno da obezbedi pristup obrazovnim ustanovama. Ministarstvo administracije lokalne samouprave svojim komentarima dostavljenim Sudu podržalo je argumente MONTI-a.

Nalazi Suda u vezi prihvatljivosti zahteva

Nakon podnošenja zahteva za ocenu ustavnosti osporene odluke od strane predsednika opštine Kamenica, g. Qëndron Kastrati, dana 17. oktobra 2021. godine, odnosno 14. novembra 2021. godine, nakon sprovođenja drugog kruga lokalnih izbora u Republici Kosovo, za predsednika opštine Kamenica izabran je g. Kadri Rahimaj. Poslednje pomenuti je preko svog zastupnika, dana 5. januara 2022. godine, podneo Sudu zahtev za povlačenje predmeta KO145/21, sa obrazloženjem da ne postoji pravni interes za njegovo razmatranje. Na osnovu člana 35. (Povlačenje, odbijanje i odbacivanje zahteva) Poslovnika, prema kojem bez obzira na zahtev za povlačenje Sud može odrediti da odluči o prvobitnom zahtevu, Sud je prvo ocenio zahtev novog predsednika opštine, ali je odlučio da isti odbije s obzirom na javni interes za nastavak razmatranja i meritornog odlučivanja u predmetu,

fundit, përmes përfaqësuesit të tij, më 5 janar 2022, parashtroi në Gjykatë kërkesën për tërheqje të lëndës KO145/21, me arsyetimin se nuk ka interes juridik për shqyrtimin e saj. Gjykata, bazuar në rregullin 35 (Tërheqja, hedhja poshtë dhe refuzimi i kërkesës) të Rregullores së punës, sipas të cilit, pavarësisht kërkesës për tërheqje, Gjykata mund të përcaktojë të vendosë përkitazi me kërkesën fillestare, fillimisht vlerësoi kërkesën e Kryetarit të ri të Komunës, por vendosi të refuzojë të njëjtën, duke pasur parasysh interesin publik për vazhdimin e shqyrtimit dhe vendosjes meritorë në rast, me theks në rëndësinë e qartësimin të pretendimeve për shkelje të parimeve kushtetuese lidhur me vetëqeverisjen lokale.

Gjetjet e Gjykatës lidhur me meritat e kërkesës

Në adresimin e pretendimeve të parashtruesit të kërkesës, Gjykata fillimisht shqyrtoi parimet e përgjithshme përkitazi me vetëqeverisjen lokale të përcaktuara me Kushtetutë, Kartën Evropiane për Vetëqeverisje Lokale, Opinionet relevante të Komisionit të Venecias lidhur me parimet e qeverisjes lokale, si dhe ligjet e aplikueshme që konkretizojnë kompetencat e Komunës dhe MASHTI-it në fushën e arsimit, përkatësisht LVL-në, Ligjin nr. 04/L-032 për Arsimin Parauniversitar (në tekstin e mëtejshëm: Ligji për Arsimin Parauniversitar) dhe Ligjin nr. 03/L-068 për Arsimin në Komunat e Republikës së Kosovës.

Gjykata, duke u bazuar në nenet 12, 123 dhe 124 të Kushtetutës, respektivisht, ndër të tjerash, theksoi se (i) njësi themelore territoriale të vetëqeverisjes lokale në Republikën e Kosovës janë komunat; (ii) organizimi dhe kompetencat e njësive të vetëqeverisjes lokale rregullohen me ligj dhe themelimi i komunave, kufijtë, kompetencat dhe mënyra e organizimit dhe funksionimit të tyre, rregullohet me ligj; (iii) komunat kanë kompetenca vetanake, të zgjeruara dhe të deleguara në pajtim me ligjin; dhe (iv) rishikimi administrativ i akteve të komunave nga autoritetet qendrore në fushën e kompetencave të tyre, kufizohet në sigurimin e përputhjes me Kushtetutën dhe me

sa naglaskom na vëndosim rëndësinë e naçela të Ustavit të Kosovës të cilat lidhen me rëndësinë e këtyre parimeve të cilat janë të rëndësishme për funksionimin e shtetit dhe për qytetërimin e Kosovës.

Nalazi Suda u vezi merituma zahteva

Prilikom ispitivanja navoda podnosioca zahteva, Sud je prvo razmotrio opšta načela koja se odnose na lokalnu samoupravu utvrđena Ustavom, Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi, relevantna mišljenja Venecijanske komisije u vezi sa načelima lokalne samouprave, kao i važeće zakone koji konkretizuju nadležnosti opštine i MONTI-a u oblasti obrazovanja, odnosno ZLSU, Zakon br. 04/L-032 o preduniverzitetskom obrazovanju (u daljem tekstu: Zakon o o preduniverzitetskom obrazovanju) i Zakon br. 03/L-068 o obrazovanju u opštinama Republike Kosovo.

Sud je na osnovu članova 12, 123. i 124. Ustava, respektivno, između ostalog, naglasio: (i) da su opštine osnovna teritorijalna jedinica lokalne samouprave u Republici Kosovo; (ii) da se organizovanje i nadležnosti jedinica lokalne samouprave uređuju zakonom i da se osnivanje opština, granice, nadležnosti i način njihovog organizovanja i funkcionisanja uređuju zakonom; (iii) da opštine imaju svoje, proširene i poverene nadležnosti u skladu sa zakonom; i (iv) da je administrativno razmatranje akata opština od strane centralnih organa u oblasti njihove nadležnosti, ograničeno na osiguranje saglasnosti sa Ustavom i zakonom. Pored toga, na osnovu ovih ustavnih članova, Sud je istakao da se delatnost organa lokalne samouprave zasniva na Ustavu i zakonima Republike Kosovo i poštuje Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi. Poslednje pomenuta, između ostalog, i u meri u kojoj je to relevantno za okolnosti konkretnog slučaja, utvrđuje: (i) da lokalne vlasti, u okviru zakonskih ograničenja, imaju punu slobodu odlučivanja o inicijativama u vezi sa bilo kojim pitanjem koje nije isključeno iz njihove nadležnosti i nije dodeljeno nekom drugom organu; (ii) da ovlašćenja koja se daju lokalnim vlastima po pravilu moraju biti potpuna i ekskluzivna i ne smeju biti narušavana ili ograničena drugom, centralnom ili regionalnom vlašću, o-

ligjin. Për më tepër, bazuar në këto nene kushtetuese, Gjykata theksoi që veprimtaria e organeve të vetëqeverisjes lokale bazohet në Kushtetutë dhe në ligjet e Republikës së Kosovës dhe respekton Kartën Evropiane për Vetëqeverisjen Lokale. Kjo e fundit, ndër të tjerash, dhe për aq sa është e rëndësishme për rrethanat e rastit konkret, përcakton që: (i) autoritetet lokale, brenda kufijve të ligjit, do të kenë diskrecionin e plotë për të ushtruar iniciativën e tyre në lidhje me çdo çështje që nuk përjashtohet nga kompetenca e tyre dhe nuk i është caktuar ndonjë autoriteti tjetër; (ii) kompetencat që u besohen autoriteteve lokale normalisht duhet të jenë të plota dhe ekskluzive dhe se ato nuk mund të minohen apo të kufizohen nga një autoritet tjetër, qendror apo rajonal përveç siç përcaktohet me ligj; dhe (iii) çdo kontroll administrativ mbi autoritetet lokale mund të ushtrohet vetëm sipas formave dhe në rastet e parashikuara nga Kushtetuta ose nga ligji.

Vetëqeverisja lokale është e një rëndësie të tillë në rendin kushtetues, sa që Kushtetuta (i) ka përcaktuar këto garanci, ndër tjerash, në Dispozitat Themelore të saj; (ii) ka përcaktuar respektimin e Kartës Evropiane për Vetëqeverisjen Lokale; dhe (iii) me qëllim të sigurimit të mbrojtjes së këtyre garancive, në nenin 113 të saj, i ka dhënë komunave qasje të drejtpërdrejtë në Gjykatën Kushtetuese, në cilësi të palëve të autorizuar, që të kontestojnë kushtetutshmërinë e ligjeve ose të akteve të Qeverisë, të cilat cenojnë përgjegjësitë komunale ose zvogëlojnë të hyrat e komunës, në rast se komuna përkatëse është prekur nga ai ligj ose akt.

Në përputhje me garancitë e lartcekura të Kushtetutës dhe Kartës Evropiane për Vetëqeverisjen Lokale dhe referimin e të njëjtave në detyrimin që këto garanci të zbatohen edhe përmes ligjeve të aplikueshme, Gjykata gjithashtu rikujtoi që bazuar në nenin 17 të Ligjit për Vetëqeverisjen Lokale, komunat kanë kompetenca “të plota dhe ekskluzive”, në ofrimin e arsimit publik parashkollor, fillor dhe të mesëm, duke përfshirë regjistrimin dhe licencimin e institucioneve edukative, punësimin, pa-

sim u skladu sa zakonom; i (iii) da svaki administrativni nadzor nad lokalnim organima može biti ostvaren samo u skladu sa procedurama i u slučajevima koji su predviđeni Ustavom ili zakonom.

Lokalna samouprava ima toliku važnost u ustavnom poretku da je Ustav: (i) utvrdio ove garancije, između ostalog, u svojim osnovnim odredbama; (ii) utvrdio poštovanje Evropske povelje o lokalnoj samoupravi; i (iii) u cilju osiguranja zaštite ovih garancija, u svom članu 113, dao opštinama direktan pristup Ustavnom sudu, u svojstvu ovlašćenih strana da ospore ustavnost zakona ili akata Vlade koji povređuju opštinske odgovornosti ili umanjuju prihode opštine, ukoliko taj zakon ili akt utiče na dotičnu opštinu.

U skladu sa gore navedenim garancijama Ustava i Evropske povelje o lokalnoj samoupravi, i pozivanje istih na obavezu da se ove garancije sprovedu i kroz primenjivih zakona, Sud je takođe podsetio da na osnovu člana 17. ZLSU, opštine imaju “*potpune i isključive*” nadležnosti u pružanju predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja, uključujući i registrovanje i licenciranje obrazovnih ustanova, prijem radnika, isplatu plata i obučavanje instruktora i administratora za obrazovanje. S druge strane, MONTI, na osnovu Zakona o preduniverzitetskom obrazovanju i Zakona o obrazovanju u opštinama, između ostalog, ima primarnu odgovornost za planiranje, utvrđivanje standarda i obezbeđivanje kvaliteta sistema preduniverzitetskog obrazovanja i ima odgovornost da promovise i unapređuje kvalitet i efikasnost obrazovanja i osposobljavanja putem inspekcije obrazovanja, nadgledanje i procenu u cilju povećanja kvaliteta i nadzora nad sprovođenjem važećeg zakonodavstva. U kontekstu izveštaja nadležnih inspektora, kako je utvrđeno u članu 8. (Inspekcija obrazovanja) Zakona o preduniverzitetskom obrazovanju, i u meri u kojoj je to relevantno za okolnosti konkretnog slučaja, MONTI može da traži sprovođenje dodatne ili alternativne nastave u slučaju da se primete nedostaci u primeni nastavnog plana i programa u određenoj opštini.

gesën e rrogave dhe trajnimin e instruktorëve dhe administratorëve të arsimit. Në anën tjetër, MASHTI, bazuar në Ligjin për Arsimin Parauniversitar dhe Ligjin për Arsimin në Komunat, ndër tjerash, mban përgjegjësinë kryesore për planifikimin, caktimin e standardevë dhe sigurimin e cilësisë së sistemit të arsimit parauniversitar dhe ka përgjegjësinë të promovojë dhe të përmirësojë cilësinë dhe efikasitetin e arsimit dhe aftësimin përmes inspektimit të arsimit, monitorimit dhe vlerësimit me qëllim të ngritjes së cilësisë dhe mbikëqyrjes së zbatimit të legjislacionit në fuqi. Në kontekst të raporteve të inspektorëve përkatës, siç është përcaktuar në nenin 8 (Inspektimi i Arsimit) të Ligjit për Arsimin Parauniversitar, dhe për aq sa është relevante për rrethanat e rastit konkret, MASHTI mund të kërkojë zbatimin e mësimin shtesë ose alternativ, nëse vërehen mangësi në zbatimin e kurrikulumit në një komunë.

Në këtë kontekst, Gjykata theksoi se: (i) ofrimi i arsimit publik parashkollor, fillor dhe të mesëm, bazuar në LVL-në, është kompetencë vetanake e Komunës dhe se këto kompetenca janë të plota dhe ekskluzive; dhe (ii) në rolin e saj inspektues, siç është përcaktuar në Ligjin për Arsimin Parauniversitar, MASHTI “mund të kërkojë zbatimin e mësimin shtesë ose alternativ”, në rast se vërehen mangësi në zbatimin e kurrikulumit. Në rrethanat e rastit konkret, raporti përkatës i Komisionit të MASHTI-it i 14 prillit 2021, ndër të tjera, kishte rekomanduar ndërmarrjen e veprimeve të harmonizuara në mes Ministrisë, Komunës dhe prindërve, “që të mundësohet kthimi i menjëhershëm në shkolla i nxënësve”. Megjithatë, duke u referuar në Rregulloren e lartcekur të Qeverisë, MASHTI kishte nxjerrë vendimin e kontestuar, përmes të cilit, ndër tjerash, kishte organizuar mësim alternativ të përsheptuar për Komunën e Kamenicës, duke vendosur që të organizohet mësimi në pesë (5) shkolla përkatëse të Komunës së Kamenicës, shkolla këto që paraprakisht parashtruesi i kërkesës i kishte riorganizuar përmes vendimeve, si pjesë e reformës së tij.

Përfundimi

U tom kontekstu, Sud je istakao: (i) da pružanje predškolskog, osnovnog i srednjeg javnog obrazovanja na osnovu ZLSU predstavlja sopstvenu nadležnost opštine i da su te nadležnosti potpune i ekskluzivne; i (ii) da u svojoj inspekcijskoj ulozi, kako je utvrđeno u Zakonu o preduniverzitetskom obrazovanju, MONTI “može da zatraži dodatnu ili alternativnu nastavu”, u slučaju kada se primete nedostaci u primeni nastavnog plana i programa. U okolnostima konkretnog slučaja, relevantnim izveštajem Komisije MONTI-a od 14. aprila 2021. godine je, između ostalog, preporučeno preduzimanje usaglašenih radnji između Ministarstva, Opštine i roditelja, “kako bi se omogućilo momentalno vraćanje učenika u škole”. Međutim, pozivajući se na gore navedenu Uredbu Vlade, MONTI je doneo osporenu odluku, kojom je, između ostalog, sam organizovao ubrzanu alternativnu nastavu za opštinu Kamenica, utvrđivši da se nastava organizuje u pet (5) datih škola opštine Kamenica, koje škole je podnosilac zahteva svojim odlukama prethodno reorganizovao kao deo svoje reforme.

Zaključak

Nakon analize ustavnih načela i načela Evropske povelje o lokalnoj samoupravi i važećih zakona i prema objašnjenjima datim u objavljenoj presudi, Sud je, između ostalog, naglasio da je prilikom organizovanja ubrzane alternativne nastave i utvrđivanja organizovanja nastave u odgovarajućim školskim objektima u Opštini Kamenica, MONTI osporenom odlukom prekoračio svoju nadležnost i povredio opštinske odgovornosti, odnosno umešao se u sopstvene nadležnosti Opštine Kamenica koje se odnose na pružanje javnog predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja, u suprotnosti sa ustavnim i zakonskim garancijama. Sud je istakao važnost poštovanja ustavnih načela koja se odnose na lokalnu samoupravu i obavezu centralne vlasti da svaki administrativni nadzor nad lokalnim vlastima vrši samo u formama i u slučajevima predviđenim Ustavom ili važećim zakonom.

Pas analizës së parimeve kushtetuese, atyre të Kartës Evropiane për Vetëqeverisje Lokale dhe ligjeve të aplikueshme dhe sipas sqarimeve të dhëna në Aktgjykimin e publikuar, Gjykata, ndër tjerash, theksoi se me rastin e organizimit të mësimit alternativ të përshpejtuar dhe përcaktimit të organizimit të mësimit në objektet përkatëse shkollore në Komunën e Kamenicës, MASHTI përmes vendimit të kontestuar, ka tejkaluar kompetencën e saj dhe ka cenuar përgjegjësitë komunale, përkatësisht ka ndërhyrë në kompetencat vetanake të Komunës së Kamenicës përkitazi me ofrimin e arsimit publik parashkollor, fillor dhe të mesëm, në kundërshtim me garancitë kushtetuese dhe ligjore. Gjykata theksoi rëndësinë e respektimit të parimeve kushtetuese përkitazi me vetëqeverisjen lokale dhe detyrimin e pushtetit qendror që çdo kontroll administrativ mbi autoritetet lokale ta ushtrojë vetëm sipas formave dhe në rastet e parashikuara nga Kushtetuta ose ligji i aplikueshëm.